

Arkeol. O. 274 / 7.5.1996

M

VAMMALA LIEKOLANKATU 3

Kaivaus 1970

Kaivauskertomus

Aimo Kehusmaa 1996

VAMMALA LIEKOLANKATU 3

Kaivaus 1970. Kaivauskertomus

SISÄLLYS

Arkistotiedot	2
Taustaa	3
Paikan sijainti ja topografia	4
Kaivaus- ja dokumentointityöt	4
Kulttuurikerros ja rakenteet	6
- Tulisijat	6
- Kiveykset	8
- Kivikautinen hauta	10
Löytöaineisto	11
Tuloksia	12
Negatiivi- ja dialuettelo	14
Luettelo kartoista	18
Kartat	19-49
Valokuvataulut	50-

VAMMALA LIEKOLANKATU 3

Kivikautisen ja varhaismetallikautisen asuinpaikan kaivaus 1970

Arkistotiedot

Kaupunginosa: Keskusta

Kortteli: 5 tontti 21 (ent. 5/1³)

Paikka: Liekolankatu 3

Maanomistaja: Asunto-osakeyhtiö Liekolankatu 3, Sata SKV Oy LKV

Osoite: Marttilankatu 13, 38200 Vammala

Peruskartta: 2121 07 VAMMALA (1988)

Kaivausalueen koordinaatit: x = 6804 28
y = 2441 56
z = 60 - 62,5

Kaivauslöydöt 1970: KM 18251:1-846, diar. 23.9.1970

Aikaisemmat tiedot: A. Erä-Esko, Tyrvään inventointikertomus 1949, kohde 9.
Hannes Prusi, Esihistoriallisista löydöistä Tyrväässä. Tyrvään seudun Museo- ja Kotiseutuyhdistyksen julkaisuja XVIII, s. 65-67. (Vammala 1949)

Neg. n:ot 103380 - 103452

Diat n:ot 34566 - 34569

Kartat: ss. 19-49

Taustaa

Vammalan Liekolankatu 3:een, ns. Ståhlbergin puistoon, jossa oli inventoinnissa 1949 rekisteröity matalan vallin muodostama, paikkakuntalaisten huomiota jo vuosisadan alussa herättänyt epä-määräinen muinaisjäännös, valmisteltiin kerrostalon rakentamista kesällä 1970. Rakennuksen perustuksen mittaus ja merkintä maastoon oli jo suoritettu kun muinaisjäännöksen tutkimisen tarve tuli Muinaistieteellisen toimikunnan tietoon. Yllättäen kesken kenttätyökauden eteen tulleiden kaivausten rahoittamisessa ja esihistoriallisen osaston työohjelmaan sijoittamisessakin ilmeni vaikeuksia. - Saadun ennakoarvion (Unto Salo) mukaan paikalla oli vain "tulitikkulaatikon vahvuinen" kulttuurikerros; pääasiallinen tehtävä olisi vallin rakenteen selvittely; kaivaukset olisivat suoritettavissa yhdessä viikossa.

Marianne Schauman aloitti yhden viikon kaivausbudjetilla tutkimukset Liekolankadulla heinäkuun loppupuolella, 20.7.1970. Kartanpiirtäjänä hänellä oli Mirja Kanerva ja kaivajina viisi nuorta Vammalasta. Kaivauksissa kävi ilmi, että tontilla on useassa vaiheessa käytössä ollut esihistoriallinen asuinpaikka. Viikon kaivauksissa ei ehditty avatulla 80 m²:n alueella päästä kulttuurikerroksen pintaa syvemmälle juuri muualla kuin vallin kohdalla. Asuinpaikan todettiin ulottuvan selvästi avattua kaivaus-alueetta laajemmalle. - Määrärahojen loppuessa kaivaukset jouduttiin keskeyttämään.

Lisärahoituksesta neuvoteltiin Vammalan kaupungin ja rakennusliikkeen kanssa. Kun rahoituslupauksia saatiin, oli M. Schauman jo hoitamassa aiemmin sovittuja kaivauksiaan toisaalla. Esihistoriallinen osasto antoi tehtäväkseni suorittaa loppuun tutkimukset Liekolankatu 3:n tontilla.

Tämän jälkimmäisen jakson kaivaukset tapahtuivat 12.8.-29.8.-70; henkilötyöpäiviä tehtiin tänä aikana yhteensä 146. Kartanpiirtäjinäni toimivat Leena Tomanterä ja Lena Wikström, kaivajina oli yhdeksän paikallista nuorta miestä ja koululaista.

Liekolankatu 3:ssa tutkittiin yhteensä 244 m²:n ala, joka löydösten levinnästä päätellen kattoi pääosan asuinpaikka-alueesta

sekä huomattavan osan paikan "valleista". Paikalle merkitystä rakennuksen pohja-alasta tuli kaivetuksi noin puolet.

Paikan sijainti ja topografia

Liekolankatu 3:n muinaisjäännös sijaitsee Vammalan keskustan välittömässä tuntumassa, Liekoveden itärannalla, Vammaskosken etelärannalla olevasta Tyrvään tiilikirkosta 200 m etelään. Paikka on sen kaakosta luoteeseen työntyvän niemen länsirannalla, joka erottaa Rautaveden Liekovedestä ja muodostaa Vammaskosken kaapeikon etelärannan (kartta s.19). Liekolankadun pohjoispään kohdalla pieni mäenharjanne pistää lähelle Liekoveden rantaa muodostaen jyrkän rantatörmän. Törmä kohoaa järven nykyisestä (säännöstelyn korottamasta) pinnasta lähes neljä metriä, harjanteen loivemmin kaareutuva laki yltää noin viisi metriä järven pinnan yläpuolelle (kartat s.20-22).

Ennen tätä rakennushanketta alue oli ollut pitkään puistomaisena metsikkönä. Nyt rakennuksen paikalta oli kaadettu muutamia vankkoja petäjiä, joiden kantoja oli kaivausalueellakin. Maaperä oli moreenia, jossa esiintyi paikoin runsaasti suurehkoja kiviä. Mäellä oli kaksi parimetristä siirtolohkarettä ja maanpinnasta pilkotti siellä täällä kiviä näkyviin. Jyrkän rantatörmän ja mäen laen välissä oli rannan suuntaisesti n. 10-11 m pitkä ja n. 4 m leveä loiva painanne, jonka alimmat kohdat olivat 30-50 cm alempana kuin rantatörmän laki. Tässä törmän päällyksen näytti muodostavan 3-4 m leveä kaareva vallinpätkä, joka kaakkoispäästään kohosi, leveni ja yhtyi mäenharjanteeseen, pohjoispää sulautui huomaamattomasti sillä suunnalla loivemmin laskeutuvaan mäenrinteeseen. Painanteen pohjan ja mäenharjan välinen korkeusero oli 120-140 cm. Mäenharjan ja "vallin" rajaamana oli tasaisehko n. 12 x 12 m:n kokoinen loivasti lounaaseen järveä kohti viettävä alue, johon e.m. painanne sisältyi. Mäenharjan koillislaita laskeutui jyrkemmin ja oli siten omiaan vahvistamaan paikan "linnamaista" vaikutelmaa (kartat s.21-22).

Kaivaus- ja dokumentointityöt

Vammalan kaupungin mittausosasto oli jo M. Schaumanin paikalle tullessa kartoittamassa (R. Saarela 17. ja 20.7.) aluetta ja paaluttamassa sille suorakulmaista koordinaatistoa, jonka pohjois-etelä-suuntainen akseli osoitti kompassisuuntaan 57-00.

Mittausosasto määrittäi myös kaivauksen vaaituksissa kiintopisteinä käytetyn kannon korkeuden. Kaivauskarttoihin merkityt vaaituslukemat ilmaisevat kuinka paljon kukin piste on 60 m merenpinnan yläpuolella olevaa tasoa ylempänä, esim. lukema 094 = 60,94 m ymp.

Paalutettuun koordinaatistoon M. Schauman avautti 16 m pitkän kaivausalueen, joka ulottui törmänpäällisen "vallin" ulkoreunalta mäenharjanteen korkeimman kohdan yli. Vallin kohdalla 4 m:n matkalla kaivausalueen leveys oli 2 m, muualla 6 m. Kaivausalue jaettiin 2x2 m:n ruutuihin, jotka nimettiin pohjois-etelä-suunnassa kirjaimin, länsi-itä-suunnassa numeroin. Tämä ensimmäinen kaivausalue käsitti ruudut B-C:4-9 ja D:2-9. Jatkaessani kaivauksia laajensin tutkimusaluetta ruutuihin c-b:9, a:5-10, A:4-10, B-D:10, C:3, E:2-9, F:2-8, G:3-7, H,J,K:5 sekä J:9 (kartat s.21-22, 28).

Kaivaus suoritettiin lastoin ns. tasokaivauksena. M.Schaumanin avauttama 80 m²:n kaivausalue 1 kartoitettiin omana kokonaisuutenaan mittakaavassa 1:20 tasoon 6 asti. Alueen 1 alimmat tasot sekä avattujen laajennusosien, kaivausalue 2:n, tasokartat piirrettiin mittakaavassa 1:50. Erytiskohteista tehtiin kartat suhteessa 1:20. Maaperän epätasaisuuden ja kivikkoisuuden vaihteluiden sekä loppuvaiheen kiireen takia kaivauskerrokset muodostuivat paksuudeltaan kovin erilaisiksi: ohuimmat kerrokset ensiksi avatulla alueella olivat vain 1-3 cm, paksuimmat n. 10 cm. Kaivausalueilla 2 kerrokset pyrittiin kaivamaan keskimäärin 10 cm paksuina, mutta uloimmissa, niukkalöytöisiksi osoittautuneissa ruuduissa kaivettiin 15 cm, paikoin jopa yli 20 cm paksut kerrokset kerralla. Valtaosa avatusta kaivausalueesta kaivettiin koskemattomaan pohjamaahan asti lastoin, vain laitimmaisissa ruuduissa (ruuturivit c-A:9, a-D:10, H-K:5) "pohjat" tarkastettiin lapioin. Erillinen koeruutu J:9 kaivettiin lapioin. Kaivausalue 1:n 1. ja 2. kaivauskerros olivat niin ohuet, ettei tasojen 1 ja 2 kartoissa ole mainittavia eroja; ensimmäiset löydöksetkin tulivat vasta toisesta kaivauskerroksesta; niinpä kaivausalue 1:n ensimmäinen puhtaaksi piirretty kartta on taso 2.

Kaivauslöydökset on luetteloitu ruuduittain ja kaivauskerroksittain; esim. tason 3 yläpuolinen kaivauskerros on kerros 3. Ruuturivin E etelälaitaan jätetty profiilireunus purettiin profiilin piirtämisen jälkeen kun kaivausalue 2 oli kaivettu tasoon 2,

joten luettelossa profiilista löydetyiksi merkityt artefaktit ovat peräisin kaivausalue 2:n kerroksia 1 ja 2 vastaavalta syvyydeltä.

Kulttuurikerros ja rakenteet

Koko alueella ohuen kunnan alla oli mustan/ruskeanharmaa humuspitoinen kerros, jonka paksuus vaihteli 10-25 cm:iin. Erityisesti e.m. painanteen alueella ja lähistöllä, missä paljastui seitsemän kuoppaliettä, humuspitoinen kerros näytti paikoin sisältävän myös tuhkaa, nokea ja hiilenmuruja. Tuolla alueella - niissä kohdin missä ei ollut tulisijoja - oli monin paikoin välittömästi tämän kerroksen alla vaaleankeltainen löydötön puhdas hieta-moreeni; kulttuurikerros sisältyi niillä paikoin tuohon humuksensekaiseen maahan. Ylempänä rinteessä humuksensekaisen kerroksen alla oli erotettavissa likamaakerros, ruskeaa hieta/hiekka-moreenia. Paksuimmillaan tämä "kivikautistyyppinen" kulttuurikerros oli ruutujen E-G:5, D-G:6, D-F:7 alueella, paikoin jopa 40 cm, ulottuen maanpinnasta mitaten yli 50 cm:n syvyyteen. Mäenharjanteen laella olevissa kaivausruuduissa (ruuturivit :9-10 sekä osin ruuturivi 8) oli varsin taajaa kivikkoa, jossa suurehkojen kivien väleissä oli humuksensekaista maata ja sen alla soramoreeni. Tuon alueen niukat löydöt saatiin humuksensekaisesta kerroksesta. - Alla käsiteltyjen selvien tulisijojen lisäksi kaivausalueella oli joitakin epämääräisiä nokimaalaikkuja, joista muutamissa oli kiviäkin - ainakin pari näistä (ruudussa C:4, taso 7, ja ruuduissa F-G:6, tasot 1-2) oli ilmeisesti nuotionsijojen jäännöksiä.

Tulisijat

Kaivetulla alueella tuli esille seitsemän kuoppaliettä, joista kolme oli halkaisijaltaan kolmen metrin luokkaa, yksi parimetri-nen ja kaksi alle 1,5 m; yhdestä tulisijasta tuli kaivauksissa näkyviin vain vähän laittaa. Kaikki kuusi jokseenkin kokonaan tutkittua tulisijaa sisälsivät tulen rapauttamia, lohkeilleita kiviä - kooltaan alle viiden sentin sirpaleista parikymmensent-tisiin - sekä nokista ja punaiseksi palanutta maata. Vain kol-mesta tulisijasta saatiin hiilinäytteet.

Se tuli näkyviin paikalla olleen kiveyksen alta maanpinnasta mitaten n. 40 cm:n syvyydessä nokisena maana, joka erottui mustempana ja tiiviimpänä kiveyksen täyttemaana olleesta hienojakoisesta humuspitoisesta pintakerroksesta. Kivet eivät olleet niin rapautuneita kuin tulisijoissa 1-2. Tulisijan suurin halkaisija oli 1,3 m, syvemmällä kuoppa oli n. 1 m laaja; se ulottui n. 90 cm:n syvyyteen maanpinnasta ja 40-50 cm ympäröivää liikutellun maan pohjaa syvemmälle. - Hiilinäyte 18251:846 antoi ajoitustuloksen 340 BC (Hel-193, 2290+/-110 BP).

- tulisija 6)

ruuduissa E-F:3-4 näkyi jo maan pinnalle selvänä painanteena; noen ja tuhkan sekaista maata tuli esille heti kun ohutta kuntakerrosta oltiin kuorimassa pois. Muodoltaan epämääräisen pyöreähkön tulisijan jäljet peittivät laajimmillaan 3,5 x 3 m:n alan; kulttuurikerroksen pohjan tasossa kuopan koko oli 2,3 x 2,5 m; se ulottui n. 80 cm:n syvyyteen maanpinnasta ja 50-55 cm kulttuurikerroksen pohjaa syvemmälle. Yleiseltä olemukseltaan, kooltaan ja kivien rapautuneisuudeltaan tulisijojen 1 ja 2 kaltainen.

- tulisija 7)

pääosiltaan ruudussa C:2, tuli tutkituksi vain siltä osin mitä sen reunaa oli vähän näkyvissä ruudussa D:2. Se näytti kaivetun valliin, ts. juuri rantatörmän päälle samoin kuin tulisija 5. Myös tämän päällä oli kiveystä, joka ei ilmeisesti kuulunut tähän tulisijaan: pintamaassa olleen kivikerroksen alla oli jokseenkin kivetön kerros, jonka alta tämän lieden kiviä (25-30 cm:n syvyydestä, tasosta 5 alkaen) ja nokimaata (40-50 cm:n syvyydestä, tasosta 7 alk.) alkoi tulla näkyviin. Tutkitussa osassa - t.s. tulisijan laidalla - se ulottui n. 60 cm:n syvyyteen maanpinnasta ja 20-30 cm liikutellun maan pohjaa syvemmälle; halkaisija on arvioitavissa 1,2 - 1,4 m:ksi

Kiveykset

- kiveys 1)

Ruudussa F:2, juuri vallin/rantatörmän laella, paljastui heti kunnan alta tasaisehko kivilatomus, joka koostui 30-40 päänkokoisesta tai sitä isommasta kivistä sekä pikkukivistä. Kiveys erottui selvästi vain harvakseltaan kiviä sisältävästä ympäristöstä, mikä kaivausalueen ulkopuolella varmistettiin tunnustelemalla maaperää kunnan läpi. Epämääräisen pyöreähkön ladelman halkaisija oli 2,2 - 2,4 m. Kiveyksen muista kivistä poikkeavina pistivät silmään itälaidalla olleet kaksi vierekkäin syrjälleen asetettua lähes metrin pituista ja 30 cm leveää kivilohkareta; vastakkaisella reunalla oli näiden kanssa yhdensuuntaisesti yli 60 cm pitkä, lähes 25 cm paksu lohkar. Suhteellisen tasaisen kiveyksen paksuus oli 30-35 cm; kivet olivat yhdessä, osin kahdessa kerroksessa. Kivien väleissä oli hienohkoa lievästi humuksensekaista hiekkaa, jossa ei ollut havaittavissa noki- tms.

erityisiä läikkiä, kivien alla oli puhdas vaalea hietamoreeni. Niukat löydökset koostuvat muutamista kvartsi- ja kivilajikappaleista sekä neljästä pienestä murusesta palanutta luuta.

- kiveys 2)

Kun ruuturivin E eteläreunaan profiilin piirtämistä varten kaivamatta jätettyä puolen metrin levyistä kaistaletta purettiin alkoi ruudun E:2 kohdalla heti kunnan alla - pari kiveä pisti näkyviin maanpinnallekin - tulla esiin kiveystä, jossa muiden kivien joukossa oli muutamia samanlaisia pitkulaisia kivenlohkareita kuin yllä kuvatun kiveyksen laidalla. Syrjälleen asetetut 50-60 cm pitkät lohkat olivat lähekkäin suurin piirtein suorassa kulmassa toisiinsa nähden. Tuosta kulmauksesta löytyi parin - kolmen 10-15 cm:n kokoisen kiven alta pronssinen avoin koukkupäinen kaularengas (18251:835). Rengas oli lohkokivien alareunan tasalla humuksensekaisessa hienossa hiekassa, jollaisista tässä oli muuallakin kivien välissä. Maanpinnasta mitaten rengas löytyi 30 cm:n syvyydestä.

Kaivauskarttoja ja -valokuvia tarkastelemalla käy ilmeiseksi, että tämä puolen metrin profiilisuikaleen kätkemä kivikeskittymä oli jäännös edellä esitellyn (kiveys 1) kaltaisesta kiveyksestä, josta suurin osa oli ollut ruudussa D:2 ja oli tullut kaivetuksi tutkimusten ensimmäisessä vaiheessa. Kaivausaluetta 2 avattaessa oli puolestaan kaivettu kappale kiveyksen pohjoislaitaa ruudussa E:2. Kiveyksen rajat pohjoiseen, itään ja länteen näyttävät selviltä; etelälaidalla kiveystä näyttää jatkuneen tutkimattoman ruudun C:2 puolelle.

Kaularenkaan löytyminen aseteltujen kivilohkareiden muodostamasta kulmauksesta osoittaa, että kiveys oli hautarakennelma. Renkaassa ei ole palopatinaa eikä kiveyksessä ollut nokimaata tai muitakaan palonjälkiä, joten kyseessä on ruumishautaus. Ohuehkon maansekaisen kiveyksen peittämä ruumis oli maatonut niin olemattomiin, ettei siitä ollut jälkiä havaittavissa. Sieltä täältä kiveyksen alueelta löytyneet vähäiset muruset palanutta luuta ovat samanlaisia kuin muutkin paikan kulttuurikerroksesta tavatut luunmurut ja kuulunevat löytyneiden kvartsien ja kivilajiskosten tavoin hautausta vanhempiin asutusvaiheisiin.

Ruutujen D:2 ja E:2 välisessä profiiliseinämässä hautakiveyksen ja sen alla olleen - hiiliajoituksen mukaan esiroomalaiseen ai-

kaan kuuluneen - kuoppalieden erotti toisistaan selvä noettoman pintamaan (= haudan täytömaan) ja tulisijan nokimaan välinen rajaviiru (= kerrallinen kunnakerros?). Ilmeisesti tulisija oli ehtinyt jo nurmettua/sammaloitua kun hautakiveys sen päälle kasattiin. Kuoppaliedellä ja hautauksella ei näytä olleen välitöntä yhteyttä toisiinsa.

Tämä hautakiveys oli vallin laella samoin kuin ruudun F:2 kiveys. Myös ruutujen B-C:2-3 kohdalla vallin harjalla pisti maanpintaan näkyviin joitakin kiviä; todennäköisesti siinä on samantyyppistä kiveystä.

Kivikautinen hauta

Kun kaivausalueen 2 pohjoispuoliskossa oli tasokaivauksessa muualla päästy kulttuurikerroksen pohjaan, ts. koskemattomaan pohjamoreeniin saakka, erottui ruutujen E-F:7 alueella ympäristöä tummempana pitkulainen likamaalaikku. Kulttuurikerroksen keskimääräisen pohjan tasossa sen koko oli n. 140 x 60-80 cm; laikun pituusakseli oli lähes pohjois-etelä-suuntainen. Paljastui, että likamaa täytti kuopan, joka ulottui pohjoispäässä n. 35 cm, eteläpäässä 15-20 cm kulttuurikerroksen pohjaa syvemmälle - maanpinnasta mitaten 70-75 cm:n syvyyteen. Kuopan pohjan koko oli n. 120 x 30-45 cm. Kuopan kapeammasta pohjoisosasta, aivan sen pohjalta, likamaan ja puhtaan moreenin rajalta, löytyi liuskeesta valmistettu pienoistalton. - Kuopan muoto ja pienoistalton löytyminen sen pohjalta tuovat etsimättä mieleen haudan, kuopan koko johtaa tulkinnan lapsen hautaan.

Löytöaineisto

Kaivauksissa saatiin talteen (18251:1-846):

keramiikkaa	1592	palaa + muruja
kvartsiesineitä	150	kpl
kvartsi-iskoksia	3049	"
kvartsiittiesineitä	3	"
kvartsiitti-iskoksia	7	"
piiesineitä ja katkelmia	3	"
pii-iskoksia	2	"
hiottuja liuske- ym. kivilajiesineitä	22	"
retussiesineitä kivilajeista	19	"
hioimien ym. kivil.es. katkelmia	19	"
liuske- ym. kivilaji-iskoksia	487	"
kaularengas, koukkupäinen, pronssia	1	"
palanutta luuta	enimm. pieniä muruja	24
	kaivausruudusta	
(hiiltä		11 näytettä)

Keramiikassa - joka on enimmäkseen varsin pieninä palasina, jopa muruina - on edustettuna useita nuoremman kivikauden ja varhaisen metallikauden keraamisia ryhmiä myöhäisestä kampakeramiikasta (III:1 [18251:566], III:2 [:809], III y1. [:74, 319, 337], Pyheensillan keram. [:345, 373, 398, 483, 566, 697, 800]) ja nuorakeramiikasta [:772, 780] Kiukaisten keramiikkaan [:338, 361] ja siitä juontuvaan läntiseen varh.metallikautiseen [:86, 94, 101, 102, 121, 161, 164, 217, 218, 221, 408] (mm. Morbyn [:95]) keraamiikkaan sekä Sarsan-Tomitsan ryhmän tekstiilikeraamiikkaan [:622, 637] ja Säräisniemi 2 -keramiikan Luukonsaaren ryhmään [:433] asti.

Liuske- ja kivilajiesineiden joukossa on kymmenen siimanpainoa (yksi 2-reikäistä Pyheensillan tyyppiä, muut 2-4-lovisia), kuusi tasatalttaa (niistä neljä miniatyyrikokoisia), yksi kourutaltta, liuskerenkaan katkelma ja kaksi Pyheensillan tyyppin liuskenuolenkärjen katkelmaa. Piiesineistä yksi on nuolenkärjen katkelma, kaksi muuta ovat kaapimia. Kvartsiesineistä on kaapimina luetteloitu 82; kaikki kolme kvartsiittiesinettä ovat kaapimia, ja kivilajeista retusoituja kaapimiakin löytyi 13.

Niin keramiikan, kivilajiaineiston kuin kvartsinkin levinnässä on selvästi nähtävissä vajaan 50 m²:n painopistealue rinteessä heti kivikkoisen mäenlaen alapuolella, ruuduissa E-G:5, D-G:6-7, missä myös kivikautistyyppinen kulttuurikerros oli vahvin. Tältä alueelta - joka oli vajaan 20 % tutkitusta alasta - löytyi 70 % talteen saaduista saviastianpaloista, 64 % kivilajiaineistosta ja 56 % kvartseista. Vähäinen löytökeskittymä tämän alueen ulkopuolella oli tulisijan 1 luona ruuduissa A:7 ja B:8, joista löydettiin enimmäkseen naarmupintaista kivirouhesekoitteista keramiikkaa, joukossa joku Morbyn keramiikaksi tunnistettava pala.

Pronssirenkaalle en ole löytänyt kotimaisia vastineita. Toistaiseksi lähinnä tätä muistuttavia renkaita olen kirjallisuudesta löytänyt (C.F.Meinanderin opastamana) teoksesta BIRGER NERMAN, Die Völkerwanderungszeit Gotlands, Taf. 39, Fig. 394-395, S.71. Kuvatut gotlantilaiset renkaat levenevät voimakkaammin ja ovat leveimmältä keskikohdaltaan leveämpiä kuin tämä, mutta niiden kiinnitystapa, vartaan poikkileikkaus ja koristelemattomuus sekä renkaan kantajaansa nähden "laippamainen" asento ovat samat kuin Vammalan renkaassa. Nerman sijoittaa renkaat periodiinsa VI:2, ts. aikavälille 475/500 - 550/600 j.Kr.

Tuloksia

Löydetyssä kiviesineaineistossa on vallitsevana läntisen Suomen kampakeraamisen kauden loppujaksoihin ja myöhäiskivikauden kulttuuriryhmiin yhdistettävä aines. Sirpaleisessa saviastia-aineistossa noita vaiheita vastaavan kivikautisen (läntisen) keramiikan ohella on suhteellisen runsaasti myös kivikautta nuorempaa keramiikkaa, johon sisältyy läntisten ainesten lisäksi Sisä- ja Itä-Suomen varhaismetallikautiselle kulttuurille ominaisia elementtejä.

Liekolankatu 3:n kivikautisen asutuksen jäljet kertovat varsin tyypillisestä vesistön ääreen sijoittuneesta pyyntiväestön asuin/leiripaikasta, jonka sopiva sijainti on saanut ihmiset asettumaan sille tämän tästä vuosisatojen aikana. Monet siimanpainot ja luuaineiston niukkuus kertonevat, että pyynnin pääasiallisena kohteena ovat olleet kalat, joista luuainesta ei yleensä paljon jää löydettäväksi.

Metallikausiin ajoitettavat saviastianpalat osoittavat paikalla käyneen ihmisiä, joilla on ollut yhteyksiä niin läntisen/lounaisen Suomen kuin sisämaankin asukkaiden kanssa. Arvailtavaksi jää, ovatko eri kulttuuripiireihin kuuluneet ihmiset peräti kohdanneet täällä vai vain sattuneet viipymään samalla paikalla eri aikoina, tahi onko kyseessä väestö, jonka aineellisessa kulttuurissa on piirteitä sekä itäisistä että läntisistä aineksista.

Asuinpaikan kuoppaliedet olivat ilmeisestikin kivikautta nuoremalta jaksolta - C-14 ajoitusten mukaan yksi pienistä tulisijoista oli esiroomalaiselta rautakaudelta, keskikokoinen vanhemmalta roomalaiskaudelta. Stratigrafisesti nuorimmalta vaikutti maanpinnalle selvimmin näkynyt ja heti pintamaassa ilmennyt laaja tulisija 6, jonka luota pintakerroksesta löytyi Luukonsaaren keramiikkaa. - Löytöaineisto ei kerro, millaista tarkoitusta varten rautakaudella täällä oleilleet ihmiset olivat kuoppatulisijansa kaivaneet.

Nuorinta kerrostumaa edustavat hautakiveykset, joista toinen saa ajoituksensa Suomessa ainutlaatuisesta kaula- (tai pää)renkaasta, jolle läheisimmät vastineet on (toistaiseksi) voitu osoittaa kansainvaellusaikaisista gotlantilaisista löydöistä. Nämä haudat eroavat rakenteeltaan tienoon - esim. Tyrvään Kaukolan kalmistoalueen - tähän aikakauteen kuuluvista haudoista.

Vallin leikkauksesta näkyy, että rantatörmän taitteessa on ollut luontainen rantavalli, jota hautakiveykset ovat korottaneet ja tehostaneet sen vallimaisuutta. Oma osansa vallimaisen vaikutelman syntyyn on ollut kuoppaliesien kaivamisella; erityisen selvästi tämä näkyy tulisija 6:n (ruuduissa E-F:3-4) kohdalla.

VAMMALA LIEKOLANKATU 3. Kaivaus 1970

Negatiiviluettelo. Negatiivit 6x6 cm.

rulla)
neg.n:o ruutu

Rullat S 1 - S 5 (neg. 103380-103397) valok. M. Schauman

S 1)

k.4	{	103380	5	Tutkimusalue ennen kaivausta idästä nähtynä.
		103381	7	(2 kuvan panoraama)
k.44	{	103382	8	Kiveystä ruudussa D:2, taso 1. Etelästä.
		103383	9	(2 kuvan panoraama)
k.11	{	103384	10	Tasoa 1 ruuduissa C-D:4-5. Etelästä.
		103385	11	(2 kuvan panoraama)

S 2)

k.8	{	103386	1	Kaivausalue 1, kaakkoiskulmaa, etualalla tasoa 1. Idästä.
		103387	2	(2 kuvan panoraama)
k.9		103388	4	Kaivausalue 1, keski- ja länsiosaa, toista kaivauskerrosta kaivetaan. Luoteesta.
k.15		103389	6	Ruuturiviä B, taso 2. Etualalla tulisija 2:n kiviä. Län- nestä.
k.45		103390	10	Ruudun D:2 kiveystä, taso 2. Pohjoisesta.
k.46		103391	12	Etualalla ruutu D:3, takana D:2, taso 2. Koillisesta.

S 4)

k.47		103392	1	Kiveyksen 1 pohjakiviä ruudussa D:2; taso 3. Pohjoisesta.
k.10	{	103393	8	Etualalla ruudut C-D:7-8; ruuturivissä D kaivetaan neljättä
		103394	9	kaivauskerrosta. Idästä. (2 kuvan panoraama)

S 5)

k.48		103395	1	Ruutuja D:2-3, taso 4. Pohjoisesta.
k.52		103396	3	Ryhmäkuva ensimmäisen kaivausvaiheen kaivajista. Edessä vas:lta Jouni Järvinen, Paavo Suni ja Pekka Suni, takana vas:lta tuntematon, Mirja Kanerva, tuntematon.
k.53		103397	5	Sama kuin edellä, mutta takarivissä oikealla Marianne Schauman.

Rullat I - IX (neg. 103398-103452) valok. A. Kehusmaa

I)

k.5	{	103398	1	Kaivausalue 1. Kuvattu kaakosta. 14.8.-70. (3 kuvan panoraama)
		103399	3	
		103400	4	
k.6	{	103401	5	Kaivausaluetta 1 kaivetaan 14.8.-70. Kuvattu luoteesta, tulevan rakennuksen länsinurkan tienoilta. (5 kuvan panoraama)
		103402	7	
		103403	10	
		103404	11	
		103405	12	

II)

k.35	{	103406	1	Stereopari: painanne ruuduissa F:3-4, taustalla "vallia". Kuvattu idästä, siirtolohkareen päältä.
		103407	2	
k.36	{	103408	3	Stereopari: etualalla kaivausaluetta 1, taustalla "vallia" sekä painanne ruuduissa F:3-4. Kaakosta. 14.8.-70.
		103409	4	
k.23		103410	5	Ruudun D:5 kuoppaliesi (tulisija 4) tasossa 5. Lounaasta.
k.24		103411	7	Kaivausaluetta 1 tasossa 5; keskellä tulisija 4 ruudussa D:5, taustalla kaivausaluetta 2, jossa ohuen pintaturpeen poisto on aloitettu. Etelästä. 15.8.-70.
k.25		103412	8	Sama kuin edellä; idästä, siirtolohkareen päältä.
k.18		103413	10	Tulisijan 3 laitaa ruudussa D:3 sekä vyöhyke noensekaista humusta ruutujen D:3 ja :4 rajalla tasossa 5. Pohjoisesta.
k.19		103414	11	Sama kuin edellä; idästä. 15.8.-70.

III)

k.26		103415	6	Ruudun D:5 tulisija 4 tasossa 6. Lounaasta. 18.8.-70.
k.27		103416	7	Sama kuin edellä; etelästä.
k.13	{	103417	10	Kaivausalue 1 tasossa 6; kaivausalueen vasemmassa laidassa tulisijaa 1. Karttaa piirtämässä Leena Tomanterä. Idästä. 18.8.-70. (3 kuvan panoraama)
		103418	11	
		103419	12	

IV)

k.28		103420	1	Yksityiskohta ruudun D:5 tulisijan 4 itäreunasta, taso 6.
k.1	{	103421	5	Varmalaa lännestä, Liekovedeltä kuvattuna. Tutkimuskohde kuvatun näkymän keskellä oleva metsikkö. (3 kuvan panoraama)
		103422	6	
		103423	8	
k.2		103424	11	Tutkimuskohde luoteesta.
k.3		103425	12	Sama kuin edellä, lähempää.

V)

- k.37 103426 1 Kiveys 1 ruudussa F:2, taso 1. Idästä. 21.8.-70.
- k.38 103427 2 Sama kuin edellä; pohjoisesta.
- k.29 103428 4 Ruudun D:5 tulisija 4 tasossa 8. Idästä. 25.8.-70.
- k.14 103429 6 Ruutujen A-B:7 tulisija 1. Ruutu B:7 (etualalla) tasossa 8, ruutu A:7 tasossa 1. Lännestä. 25.8.-70.
- k.17 103430 7 Kaivausalue 1:n eteläseinämän profiilia ruutujen B:5 ja B:4 (oikealla, vain osa) kohdalla. Luoteesta. 25.8.-70.
- k.16 103431 9 Tulisija 2 ruudussa B:4 tasossa 8. Koillisesta.
- k.34 103432 10 Ruutujen D-E:2 kiveyksen 2 ja sen alla olleen tulisija 5:n leikkaus kaivausalueen 1 pohjoisseinämän profiilissa. Etelästä. 25.8.-70.
- k.20 103433 12 Kaivausalue 1:n pohjoisseinämän profiilia ruutujen D:2-3 kohdalla. Etualalla vasemmalla ruudunpuolikas C:3 tasossa 1, taustalla kaivettavana kaivausalue 2:n 3. kaivauskerros. 25.8.-70. Kaakosta.

VI)

- k.30 103434 1 Ruudun D:5 tulisija 4 tasossa 10. Etelästä. 26.8.-70.
- k.7 { 103435 3 Tutkimusalue kuvattuna idästä, tulevan rakennuksen itä-
103436 4 nurkan tienoilta. 26.8.-70. (2 kuvan panoraama)
- k.21 103437 5 Ruutujen D:2 ja :3 eteläseinämää; luoteesta. Oikealla ruudun C:2 (suurimmaksi osaksi kaivamatta jäänyttä) tulisijaa 7, vas. ruudunpuolikas C:3 ja tulisija 3 tasossa 1. Etualalla kaiv.alueiden 1 ja 2 välistä profiilikaistaletta.
- k.22 103438 7 Sama kuin edellä; pohjoisesta.
- k.31 103439 8 Ruudun D:5 tulisija 4 tasossa 11. Kaakosta. 26.8.-70.
- k.32 103440 9 Yksityiskohta ed. kuoppalieden itäreunasta, taso 11.
- k.55 103441 12 Työkuva. Lena Wikström kartoittamassa kaivausalue 2:n ruudussa E:6 tasoa 3. Kaakosta. 27.8.-70.

VII)

- k.54 103442 1 Työkuva. Leena Tomanterä kaivamassa ruudun D:5 kuoppalieden 4 13. kaivauskerrosta. Etelästä. 27.8.-70.
- k.33 103443 9 Ruudun D:5 tulisija 4:n profiili. Etelästä.
- k.39 103444 10 Ruudun E:2 profiilireunusta purettaessa paljastunut kaularengas in situ kiveyksenjäännöksessä. Lounaasta. 27.8.-70.
- k.40 103445 11 Sama kuin edellä, vähän kauempaa. Etelästä

VIII)

- k.41 103446 1 Ruudun E:2 kiveystä 2 kaularenkaineen. Pohjoisesta.
- k.42 103447 2 Sama kuin edellä; lähikuva. Etelästä.
- k.43 103448 4 Sama kuin edellä kaularenkaan poistamisen ja sen alla olleen maan kaivamisen jälkeen.
- k.12 103449 10 Kivikkoa kaivausalueen 2 kaakkoiskolkassa sekä samaa kivikkoa ollut kaivausalueiden ulkopuolella ruutujen A-B:11-12 tienoilla ollut kumpare (kuvan keskellä kannon ympärillä). Lounaasta. 28.8.-70.
- k.51 103450 12 Keramiikkaa in situ ruudussa G:7, 5. kaiv.krs. 28.8.-70.

IX)

- k.49 103451 9 Kaivausalue kaivausten lopussa. Leena Tomanterä tarkastamassa ruutujen E-F:7 kulttuurimaalaikun pohjia. Länsiluoteesta.
- k.50 103452 12 Ruutujen E-F:7 kulttuurimaalaikku - kivikautinen hauta - pohjaan kaivettuna. Etelästä. 29.8.1970.

Dialuettelo

valok. A. Kehusmaa

- 34566 Tulisija 2 ruudussa B:4, taso 8. Koillisesta.
- 34567 Kaivausalue 1:n eteläseinämän profiilia tulisijan 2 (ruutujen B:5 ja B:4) kohdalla. Luoteesta.
- 34568 Tulisija 4 ruudussa D:5, taso 5. Lounaasta.
- 34569 Tulisija 4 ruudussa D:5 pohjaan kaivettuna; profiilikuva. Etelästä.

VAMMALA LIEKOLANKATU 3. Kaivaus 1970

Luettelo kartoista

aihe	koko	sivu
Ote peruskartasta, 1:20000	A4	19
Ote asemakaavan pohjakartasta, 1:1000	A4	20
Yleiskartta korkeuskäyrin, 1:100	A3	21
Pinta- ja pohjavaaituskartta, 1:100	A3	22
Kaivausalue 1, tasot 2 - 6, 1:20	3xA3	23-27
Kaiv.alueet 2, tasot 1 - 3, 1:50	2xA3	28-30
Kaiv.alue 2, taso 4, 1:50	A3	31
Kaiv.alue 1, taso 7 + kaiv.alue 2, taso 5, 1:50	A3	32
Kaiv.alue 1, taso 8 + kaiv.alue 2, taso 6, 1:50	A3	33
Profiilikartta kaiv.alue 1:n pohj.seinämästä, 1:20	3xA4	34
Ruutu B:7 (tulisijaa 1), tasot 7 ja 8, 1:20	A4	35-36
Ruudut B:4-5 (tulisijaa 2), tasot 7 ja 8, 1:20	A4	37-38
Ruutu D:5 (tulisijaa 4), tasot 7-13, 1:20	A4	39-45
Kiveys 1 ruudussa F:2, tasot 1 ja 2, 1:20	A4	46-47
Kiveys 2 ruuduissa D-E:2, kooste tasoista 1-3, 1:20	A4	48
Kivikaut. hauta ruuduissa E-F:7, taso 6&7, 1:20	A4	49

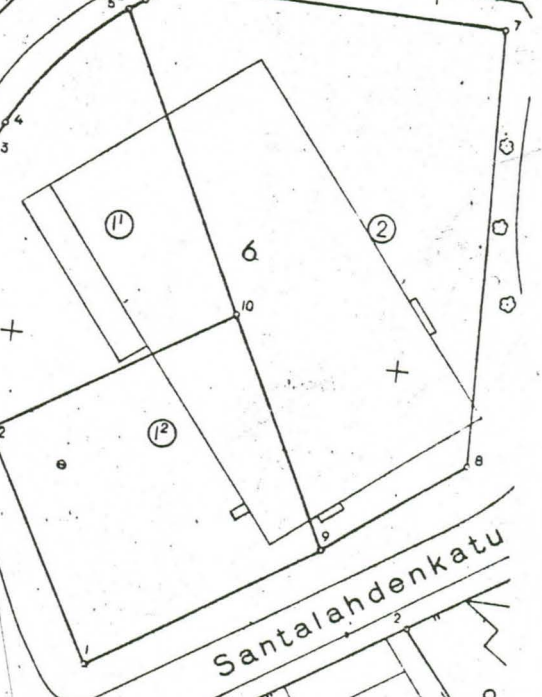
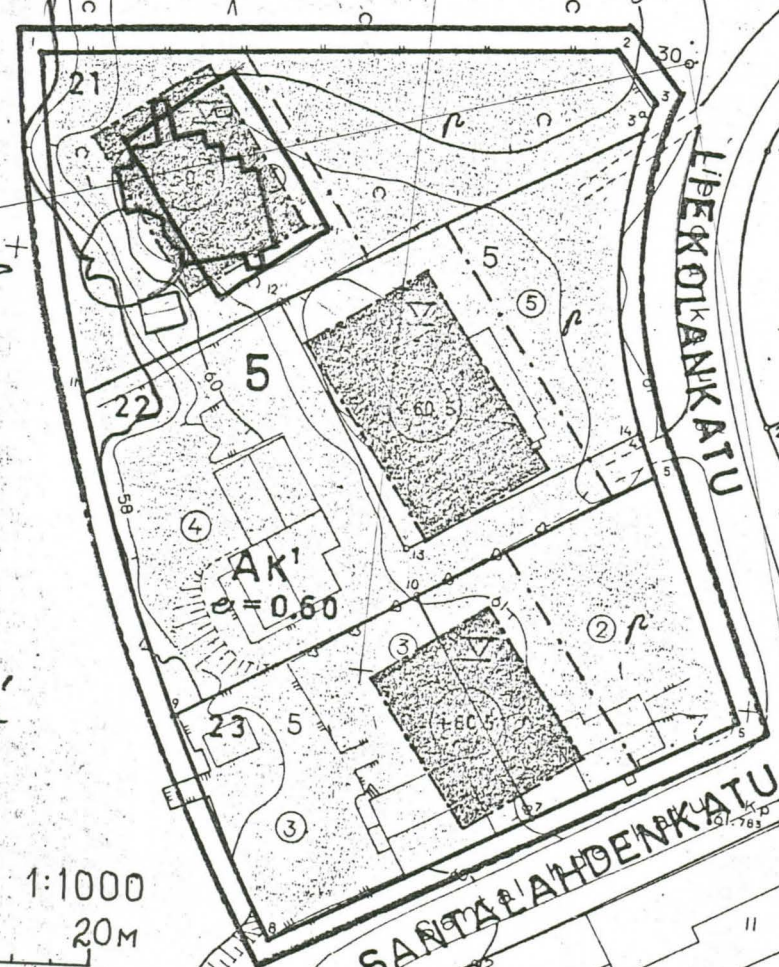
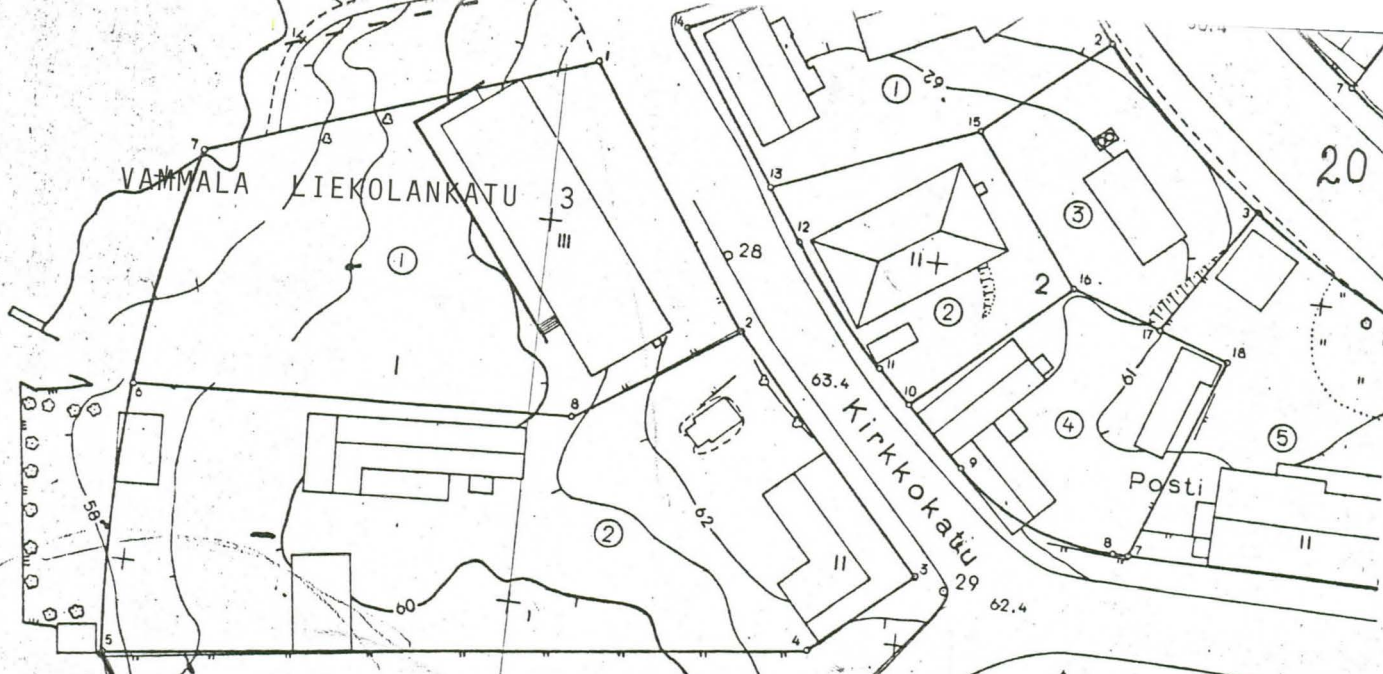

VAMMALA LIEKOLANKATU 3

ote peruskartasta 2121 07 VAMMALA(1988)

*Muinais-
jäännös* →

teko-vesi

MK 1:1000
20M

ASEMAKAAVAN POHJAKARTTA TÄYTTÄÄ 4.9.1960 ANNETUN ASETUKSEN KAAVOITUS-
MITTAUKSISTA JA KAAVOJEN POHJAKARTOISTA MAARAAMA TARKKUUS-
VAATIMUKSET.

VAMMALA 1.9.1969

VIIRAN PUOLESTA:

KIPITEISTOINSINööri EERO JUUSITALON
PO. MITTAUSTEKNIKKO KALervo TOIVO

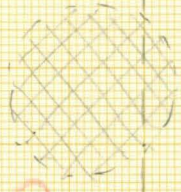
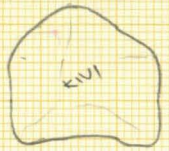
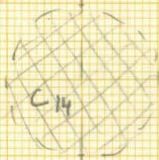
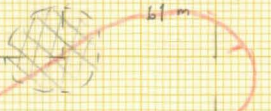
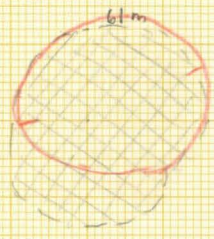
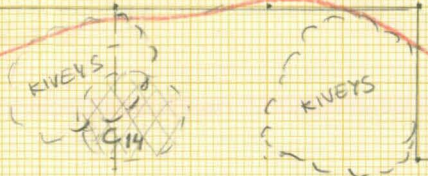
2/a.

LÖYDÖT LUETTELOITU 18251

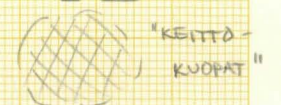
C b a A B C D E F G H J K

2
3
4
5
6
7
8
9
10

VAMMALA LIEKOLANKATU ?
M. SCHAUMAN & A. KETUSMÄKI 1970
YLEISKARTTA 1:100
Kerro katualue

KÄIVÄSVAHTEEN
RAIAT

59 m
60 m ymp

61 m ymp

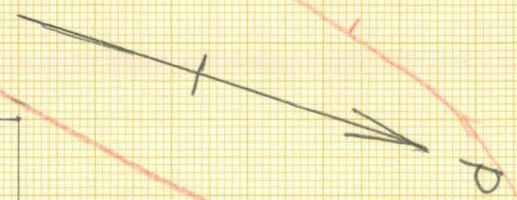
62 m ymp

61 m

61 m

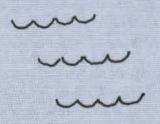
59 m

60 m

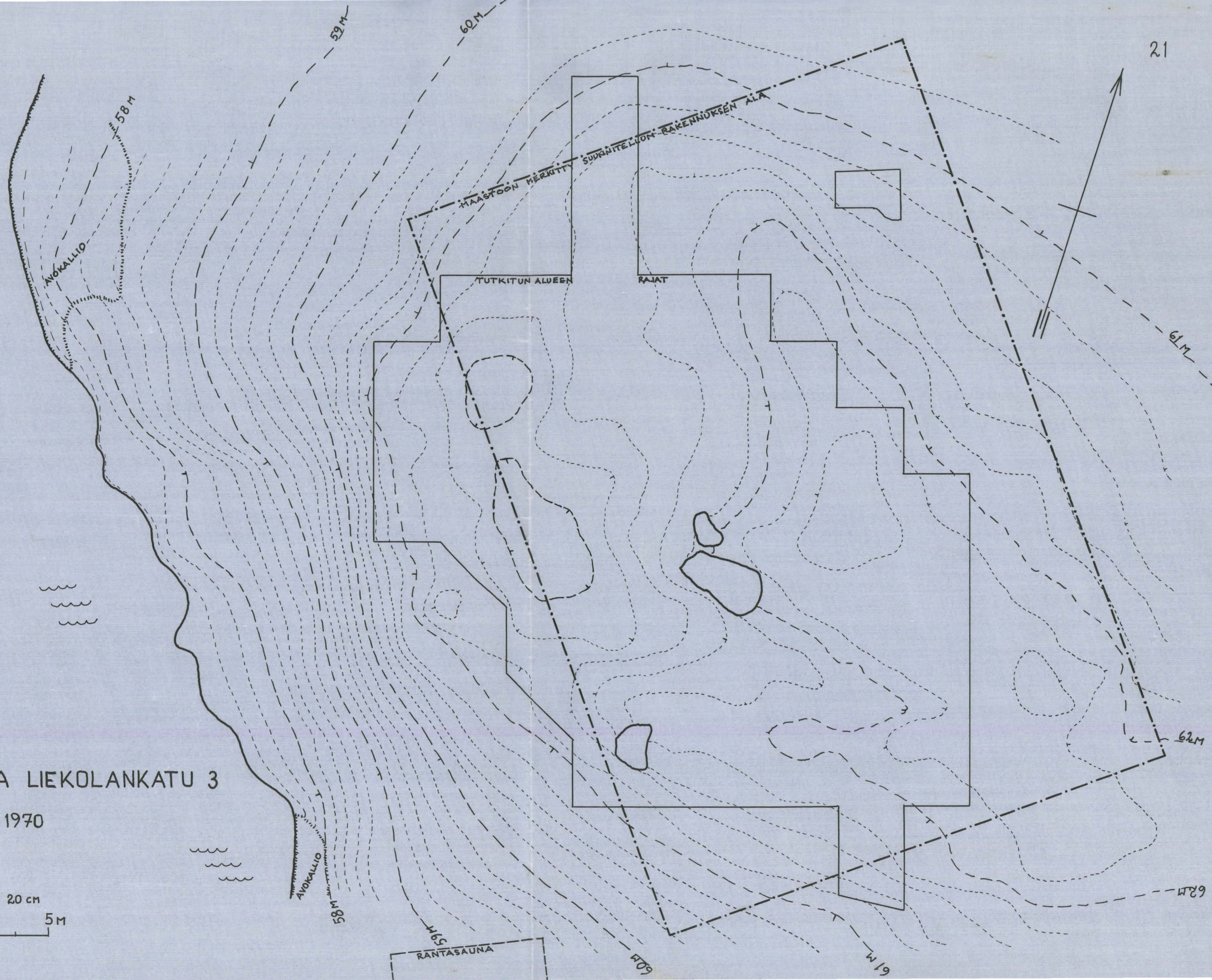
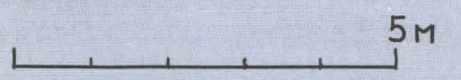
LIEKOVESI

VAMMALA LIEKOLANKATU 3

M. SCHAUMAN 1970
A. KEHUSMAA

YLEISKARTTA
MK 1:100
KORKEUSKÄYRIEN VÄLI 20 CM

AVOKALLIO

58 M

RANTASAUNA

59 M

TUTKITUN ALUEEN

RAJAT

MAASTOON MERKITTY SUUNNITELUN RAKENNUSALUE

62 M

62 M

60 M

61 M

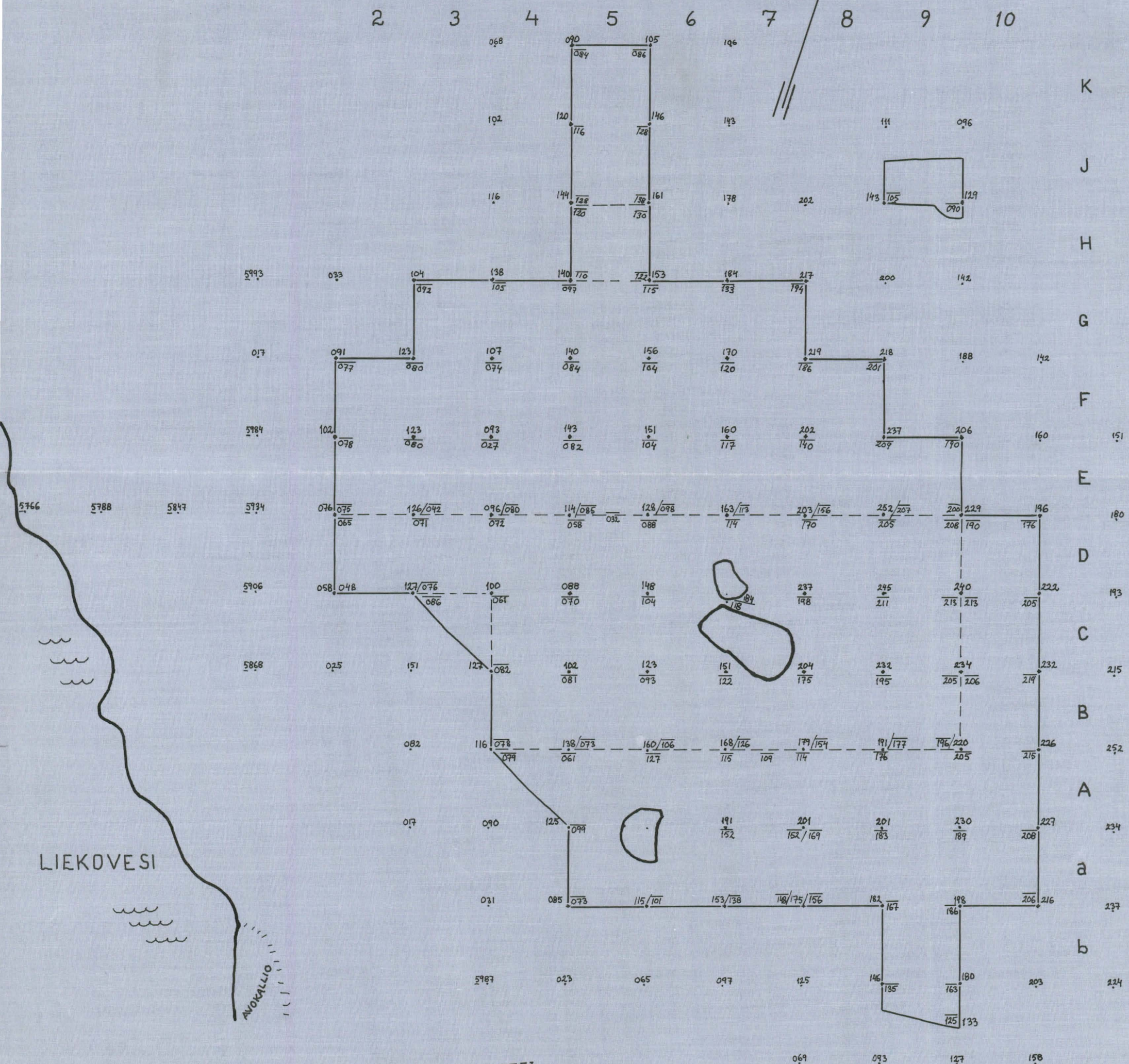
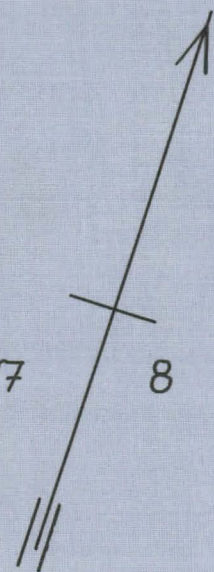
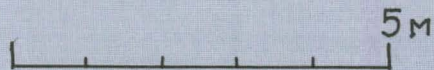

VAMMALA LIEKOLANKATU 3

M. SCHAUMAN 1970
A. KEHUSMAA

YLEISKARTTA
PINTA- JA POHJAVAAITUKSET
MK 1:100

VAAITUSLUKEMAT CM:JÄ TASON 60M YMP. YLÄP.

LIEKOVESI

AVOKALLIO

RANTASAUNA

VAMMALA LIEKOLANKATU 3

A. KEHUSMAA 1970

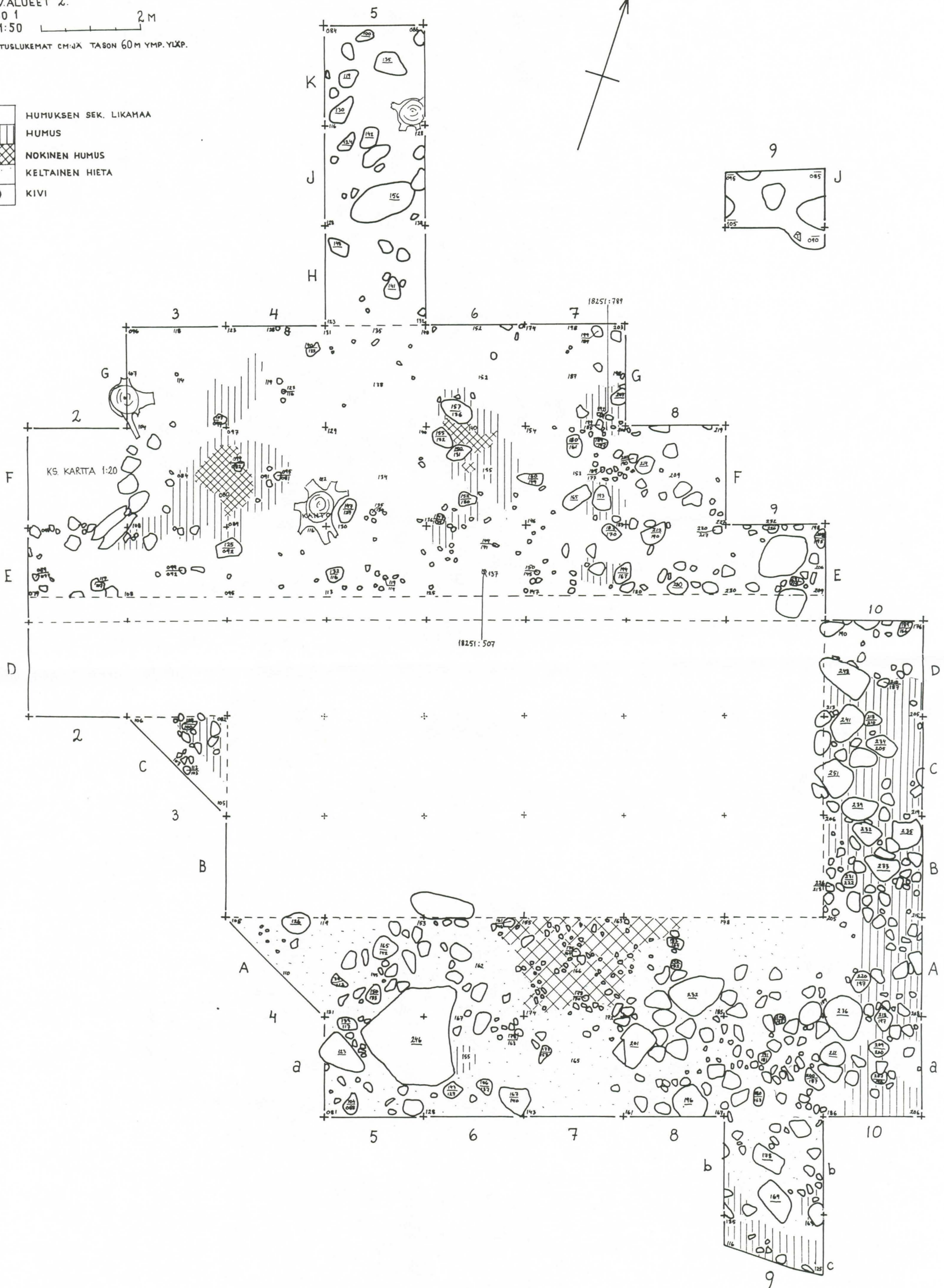
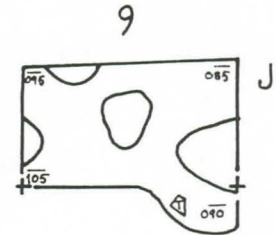
KAIV. ALUEET 2.

TASO 1

MK 1:50

2 M

VAAITUSLUKEMAT CM:JA TASON 60 M YMP. YLKP.

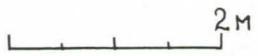
VAMMALA LIEKOLANKATU 3

A. KEHUSMAA 1970

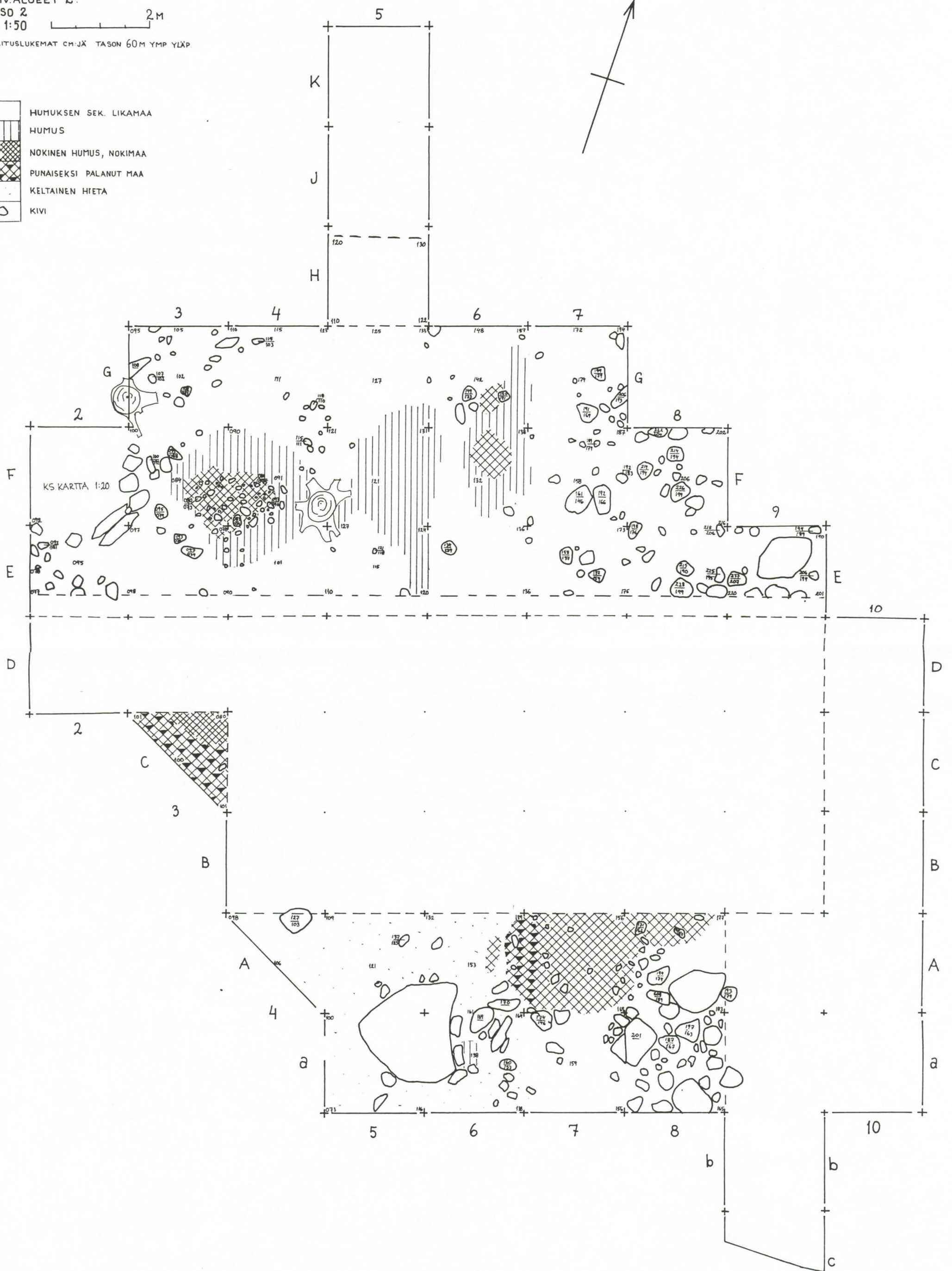
KAIV. ALUEET 2.

TASO 2

MK 1:50

VAAITUSLUKEMAT CH-JÄ TASON 60 M YMP YLÄP.

VAMMALA LIEKOLANKATU 3

A. KEHUSMAA 1970

KAIV. ALUEET 2

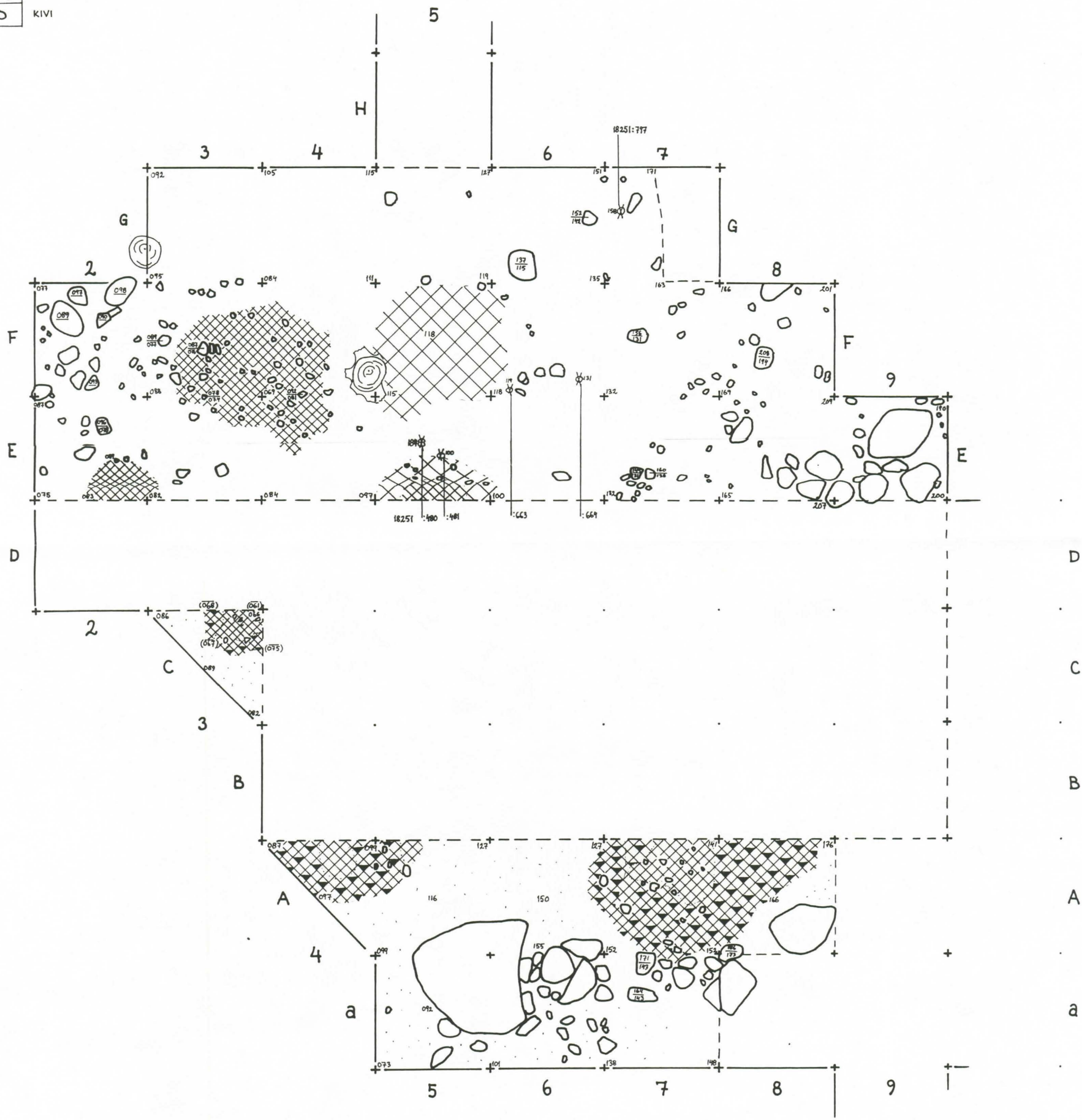
TASO 3

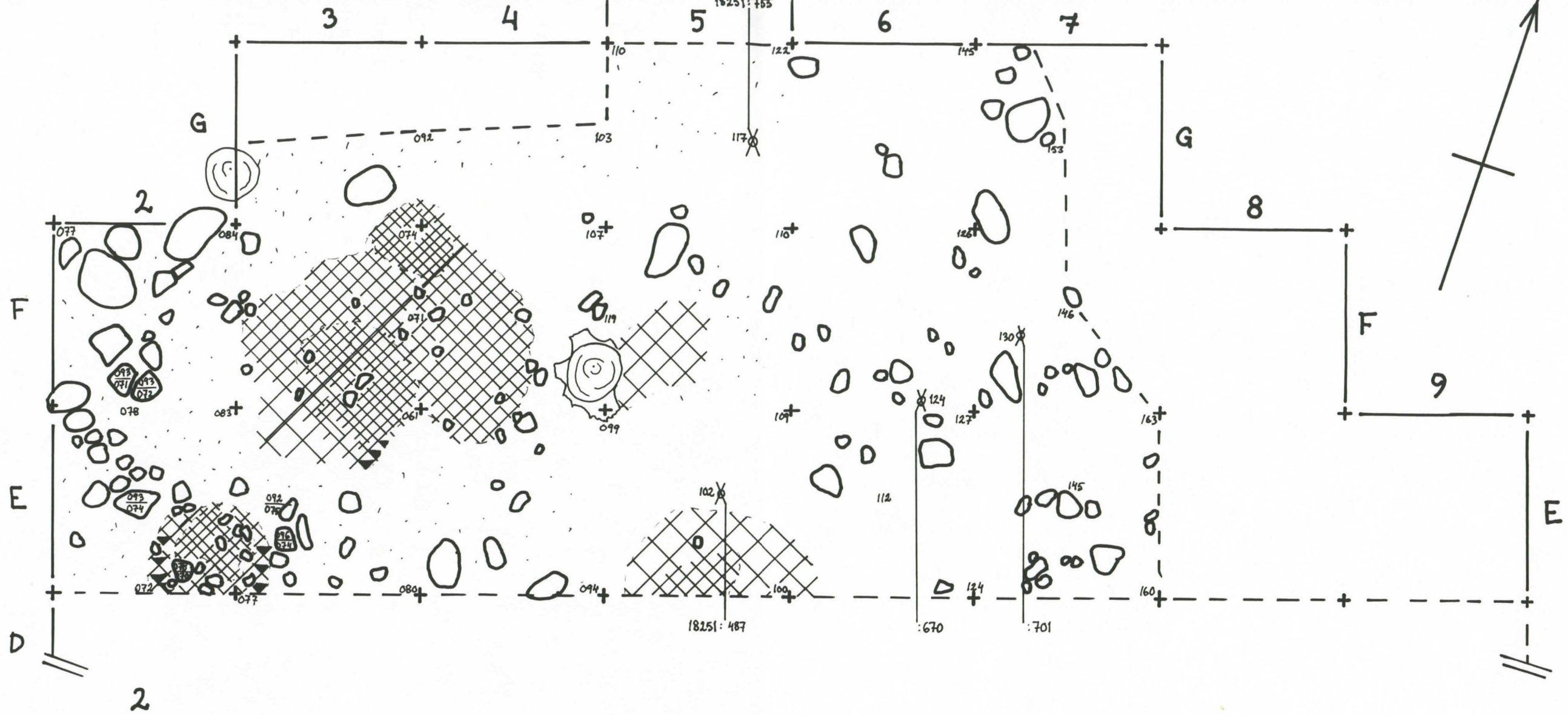
MK 1:50

VAAITUSLUKEMAT CM:JX TASON 60 M YMP. YLÄP.

- LIKAMAA
- NOKINEN HUMUS, NOKIMAA, HILLIÄ
- PUNAISEKSI PALANUT MAA
- KELTAINEN HIETA
- KIVI

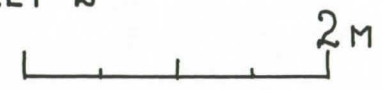
VAMMALA LIEKOLANKATU 3

A. KEHUSMAA 1970

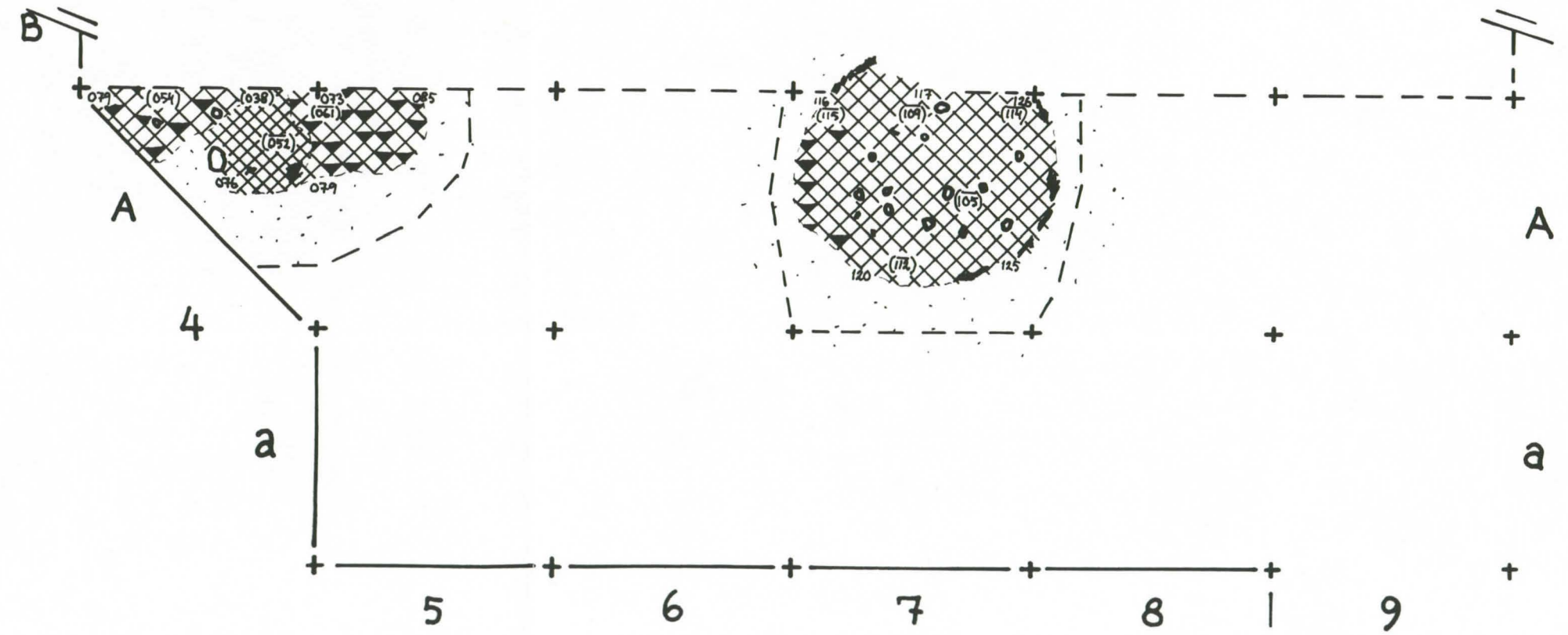
KAIV. ALUEET 2

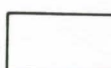

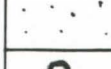
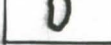
TASO 4

MK 1:50

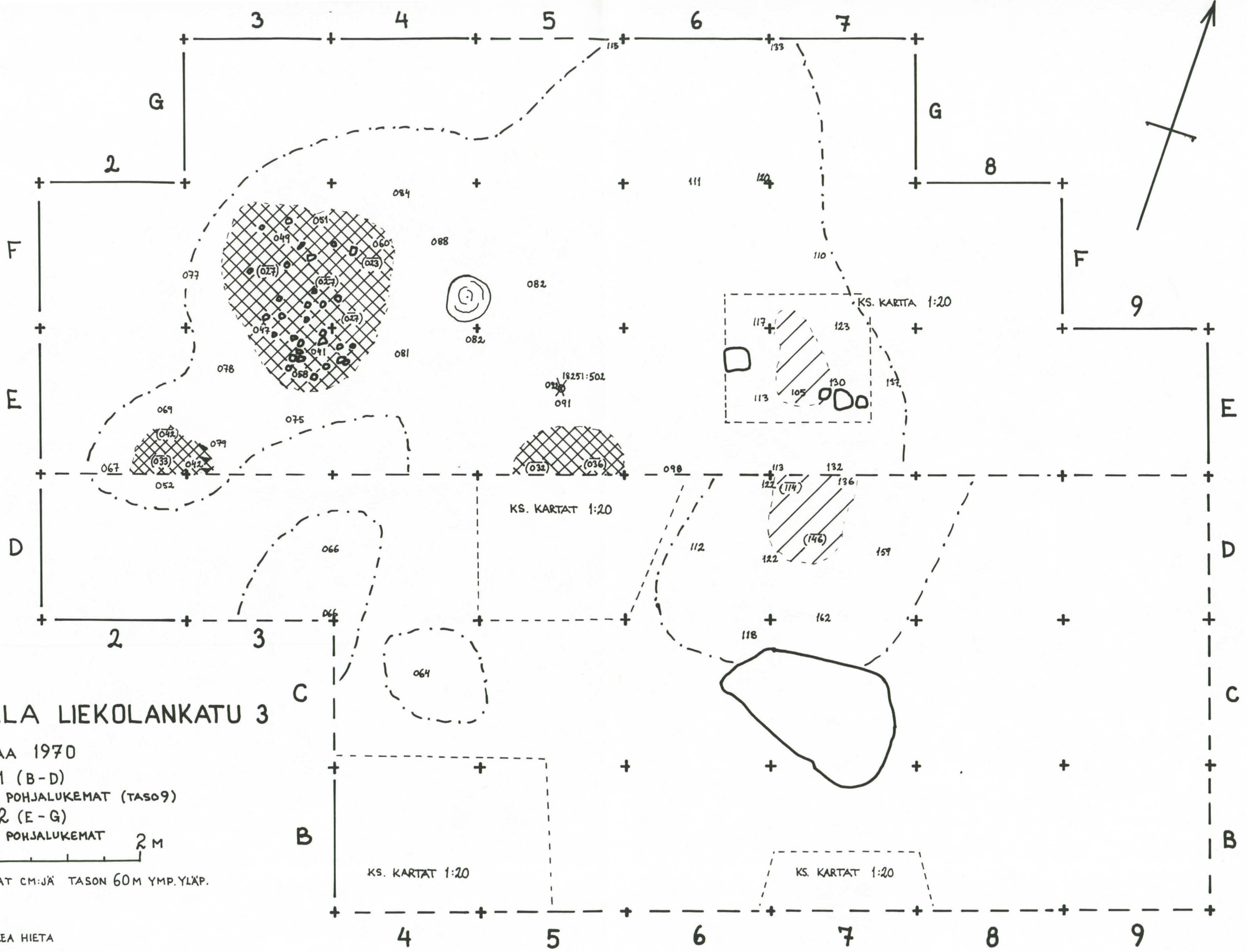
VAAITUSLUKEMAT CM:JÄ TASON 60M YMP. YLÄP.

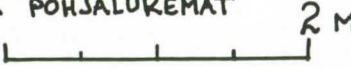
- LIKAMAA
- NOKINEN HUMUS, NOKIMAA, HIILÄ
- PUNAISEKSI PALANUT MAA
- VAALEA HIETA
- KIVI

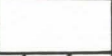

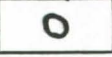

VAMMALA LIEKOLANKATU 3

A.KEHUSMAA 1970
 KAIV.ALUE 1 (B-D)
 TASO 8 JA POHJALUKEMAT (TASO9)
 KAIV.ALUE 2 (E-G)
 TASO 6 JA POHJALUKEMAT
 MK 1:50 2 M
 VAAITUSLUKEMAT CM:JÄ TASON 60M YMP.YLÄP.

- VAALEA HIETA
- LIKAMAA
- NOKIMAA
- PUNAISEKSI PALANUT MAA
- KIVI

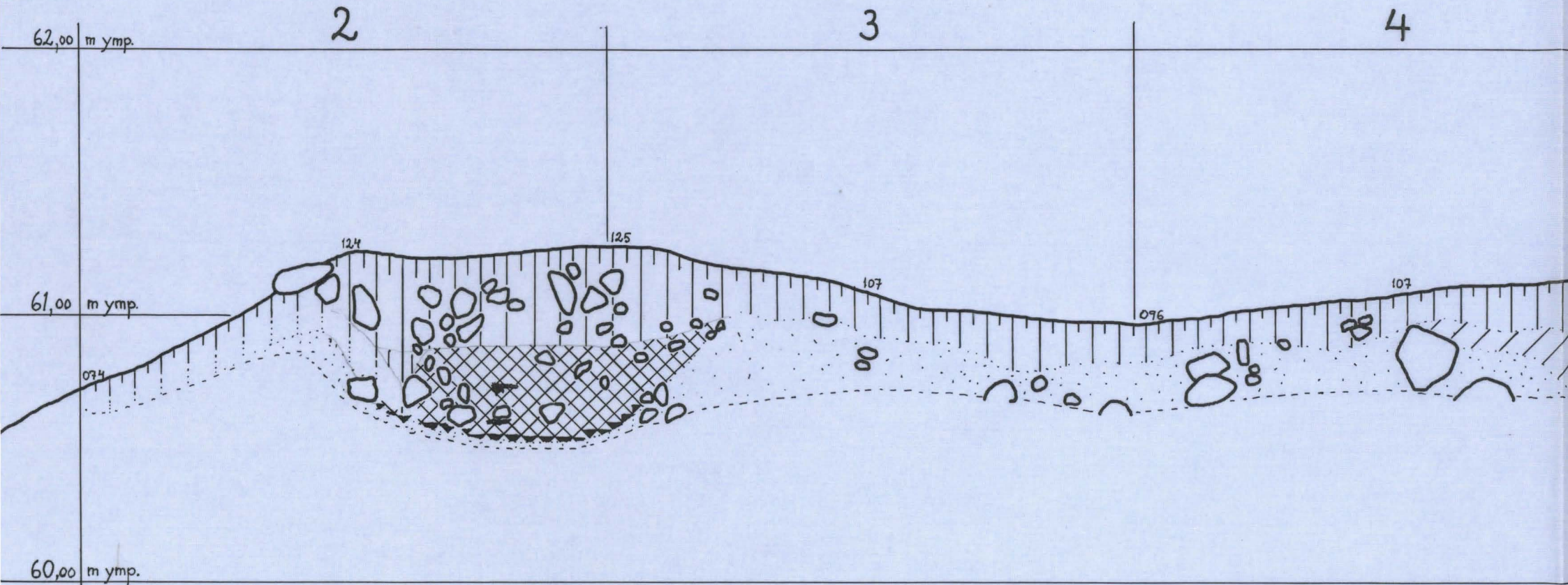
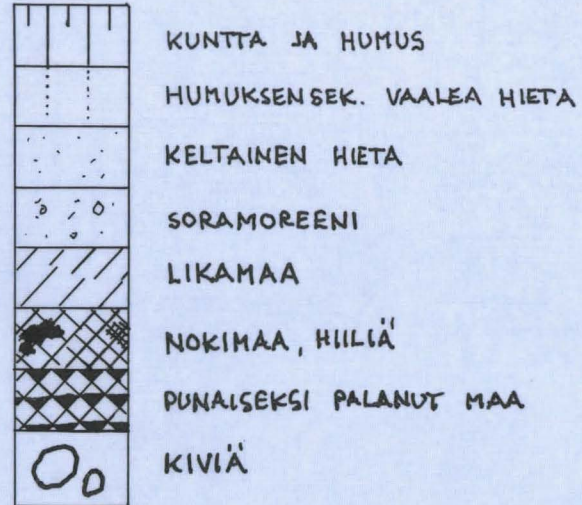
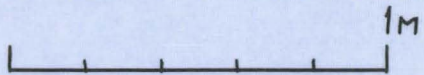
VAMMALA LIEKOLANKATU 3

A.KEHUSMAA 1970

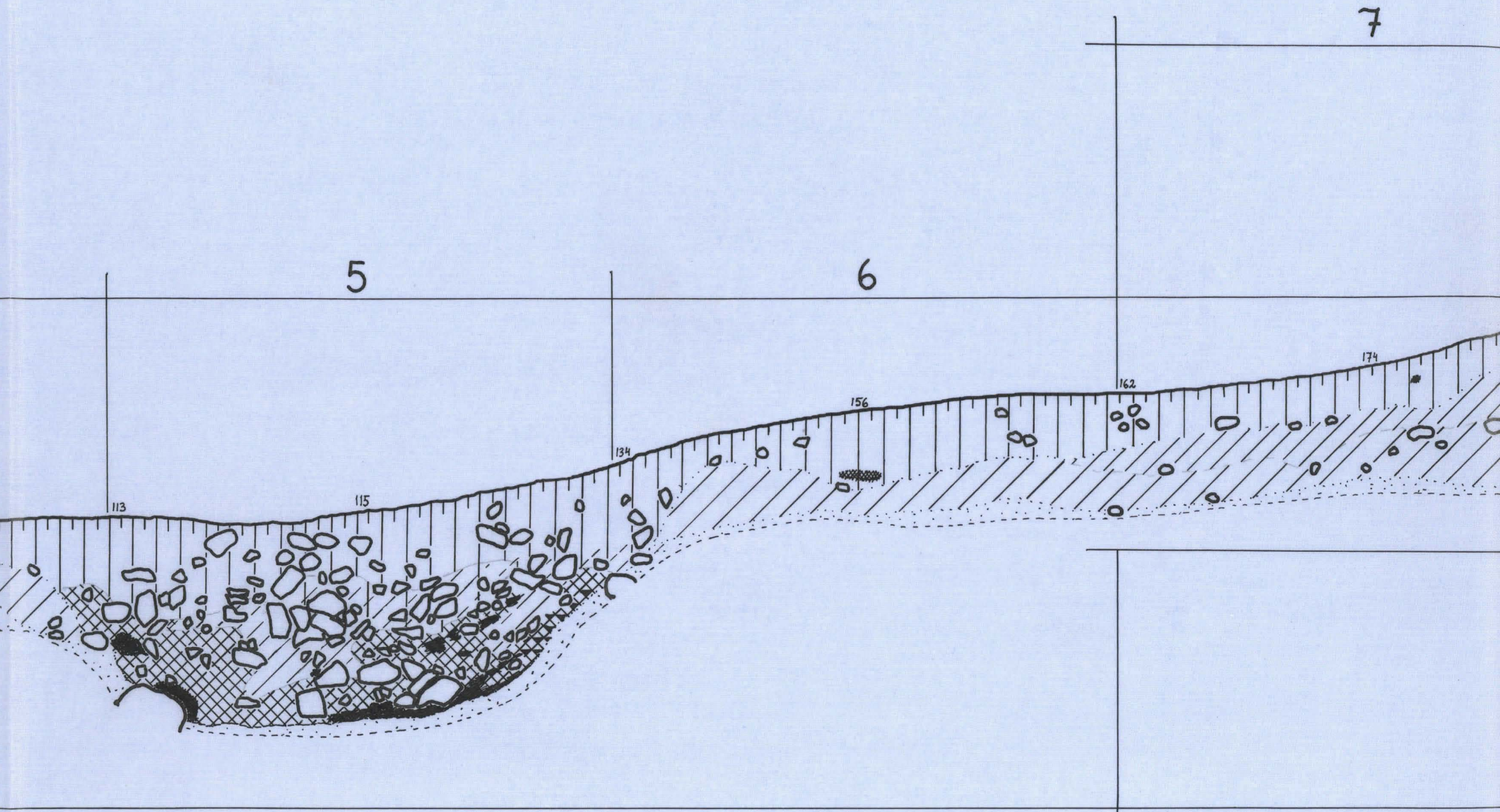
KAIV.ALUE 1:N POHJOIS-
(RUUTURIVIEN D JA E VÄLISEN) SEINÄMÄN PROFIILI
MK 1:20

PIIRT. L.TOMANTERÄ

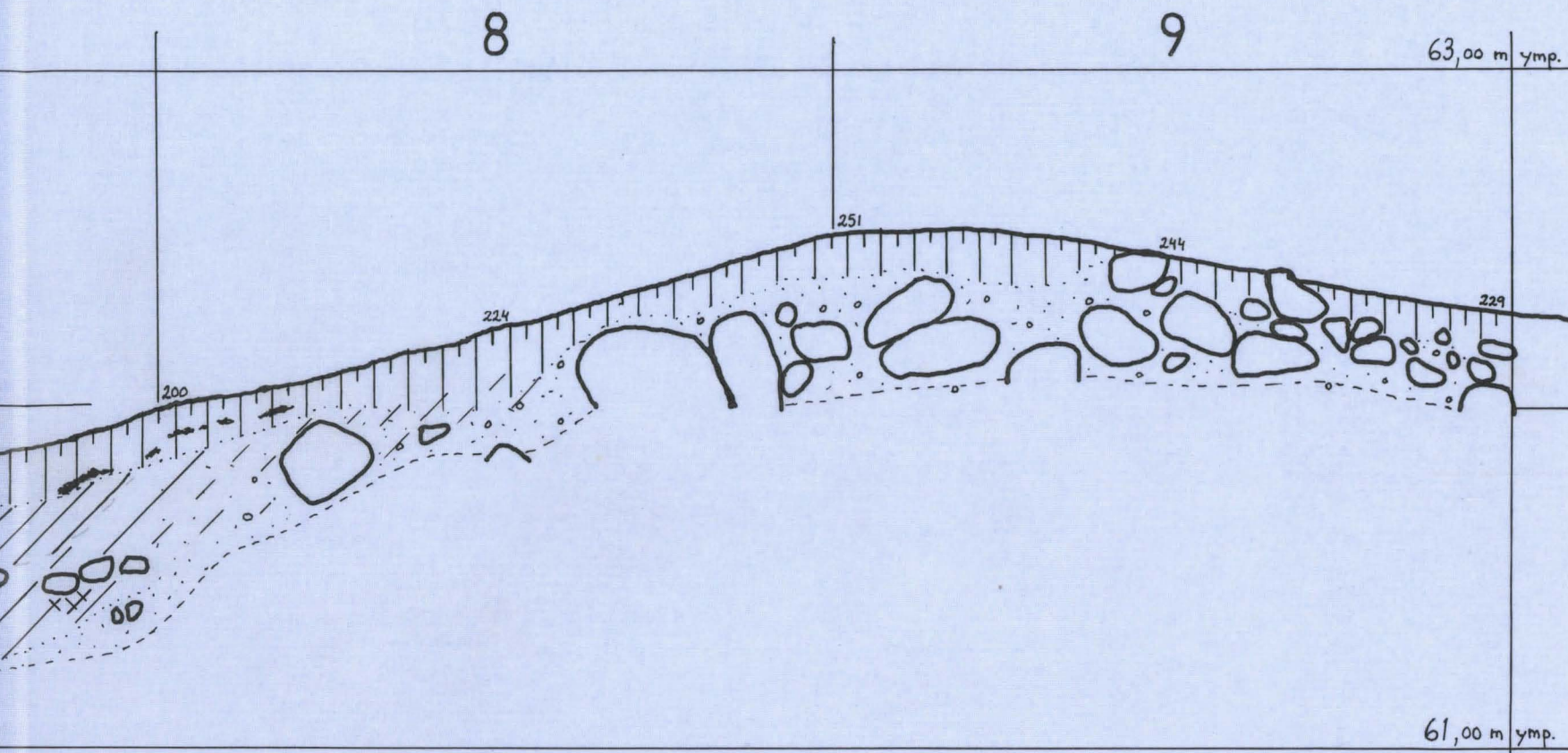
VAAITUSLUKEMAT CM:JÄ TASON 60M YMP. YLÄP.

VAMMALA LIEKOLANKATU 3

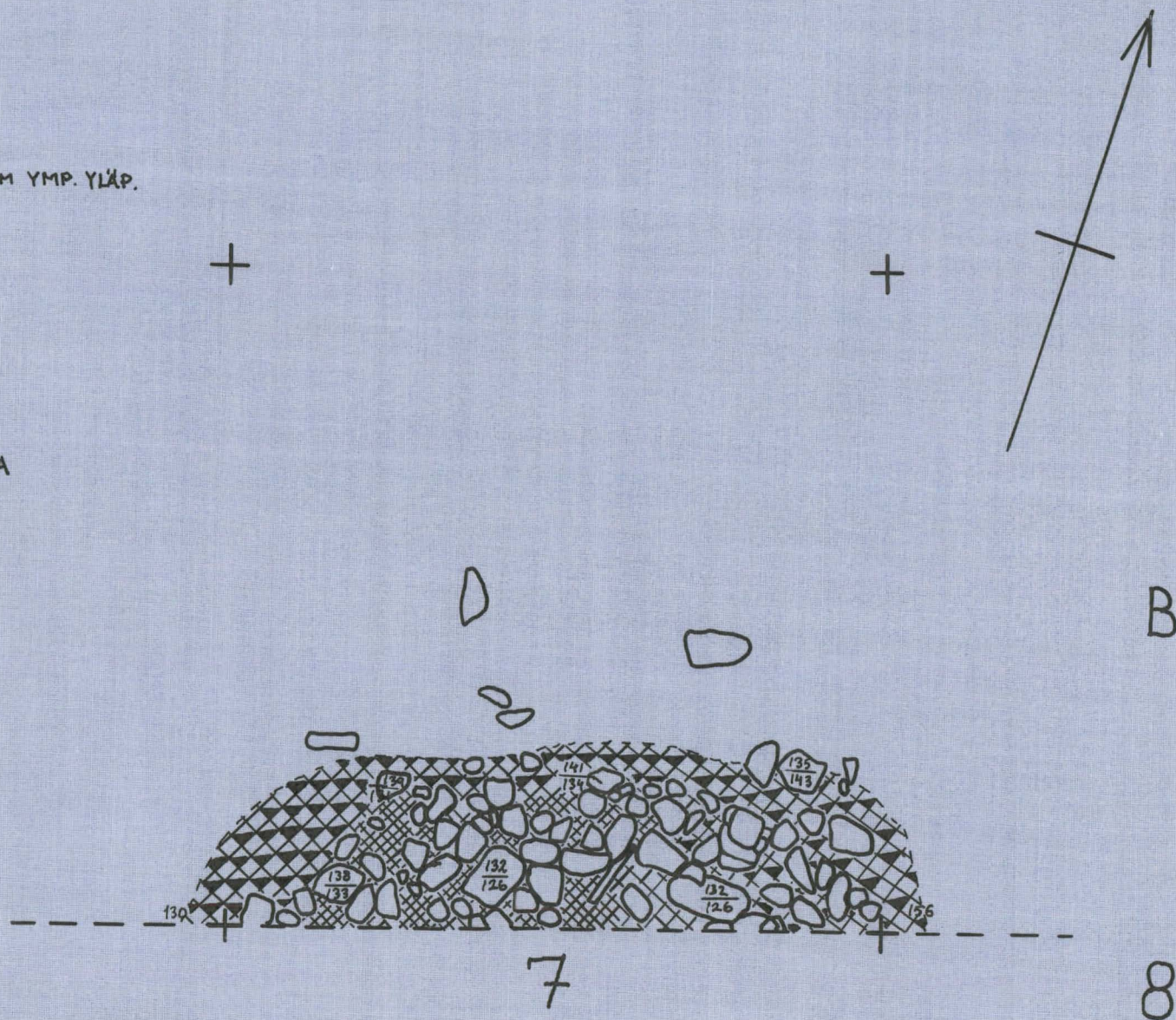
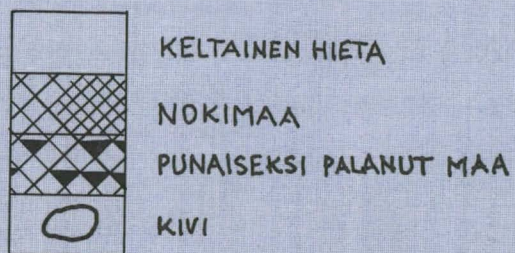
A.KEHUSMAA 1970

KAIV.ALUE 1.

TASO 7

MK 1:20

VAAITUSLUKEMAT CM:JK TASON 60M YMP.YLÄP.

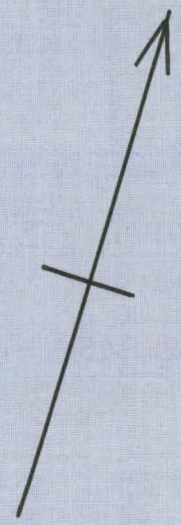

VAMMALA LIEKOLANKATU 3

A. KEHUSMAA 1970

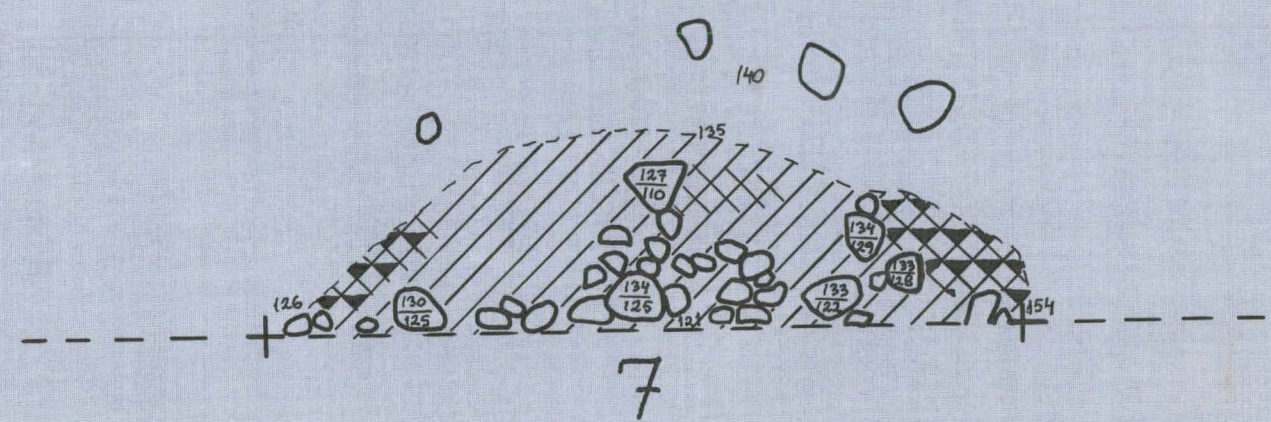
KAIV. ALUE 1.
TASO B
MK 1:20

VAAITUSLUKEMAT CM:JÄ TASON 60M YMP. YLÄP.

- KELTAINEN HIETA
- NOENSEK. LIKAMAA
- NOKIMAA
- PUNAISEKSI PAL. MAA
- KIVI

B

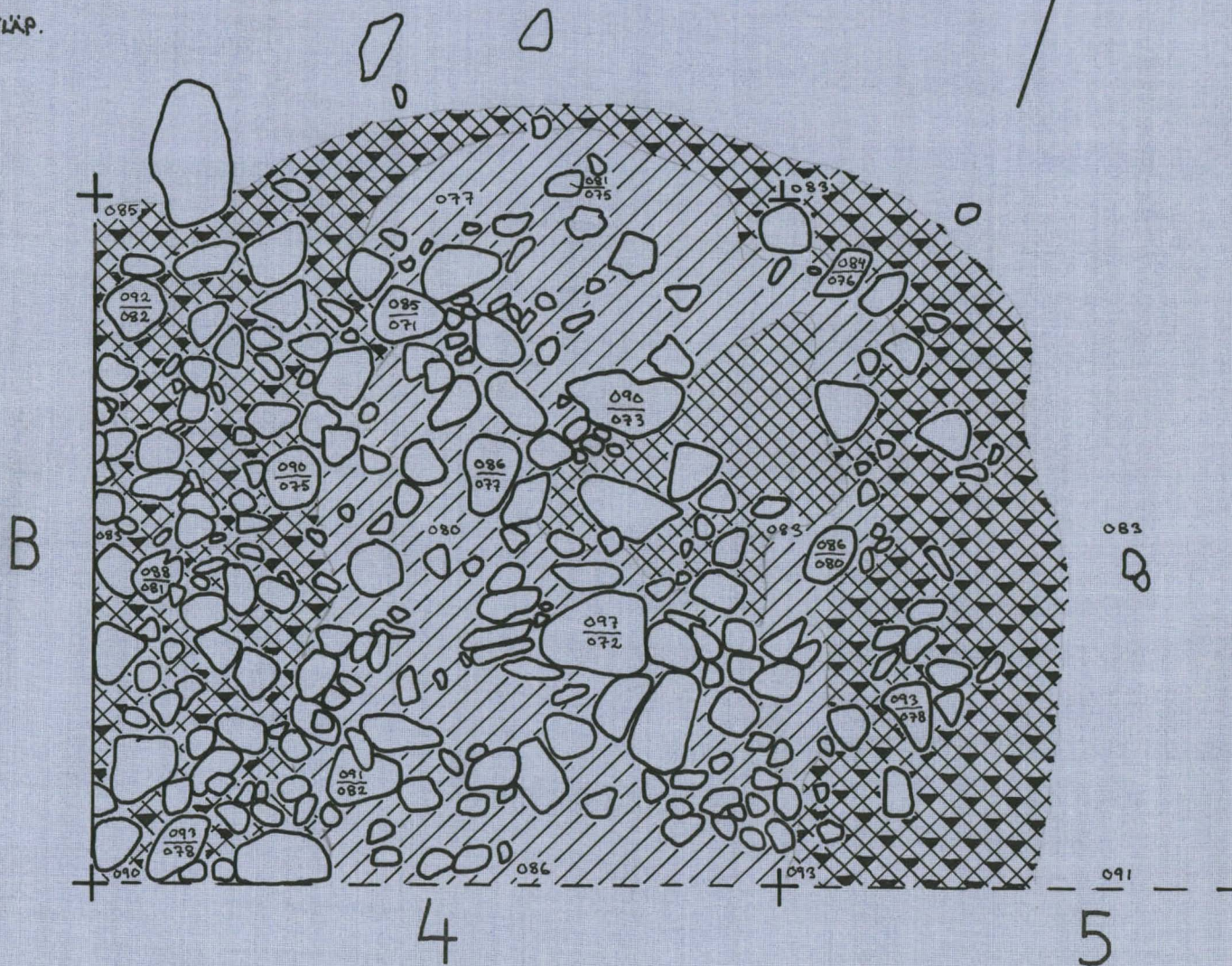
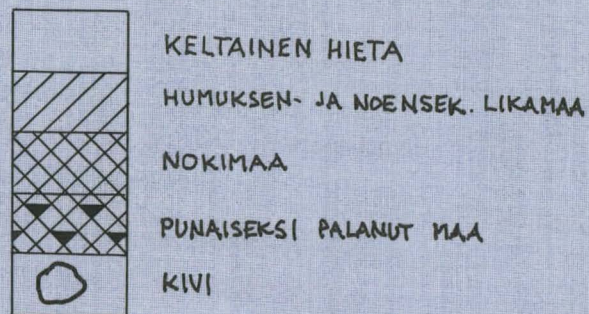

VAMMALA LIEKOLANKATU 3

A. KEHUSMAA 1970

KAIV. ALUE 1.
TASO 7
MK 1:20

VAAITUSLUKEMAT CM:JÄ TASON 60M YMP. YLÄP.

VAMMALA LIEKOLANKATU 3

A.KEHUSMAA 1970

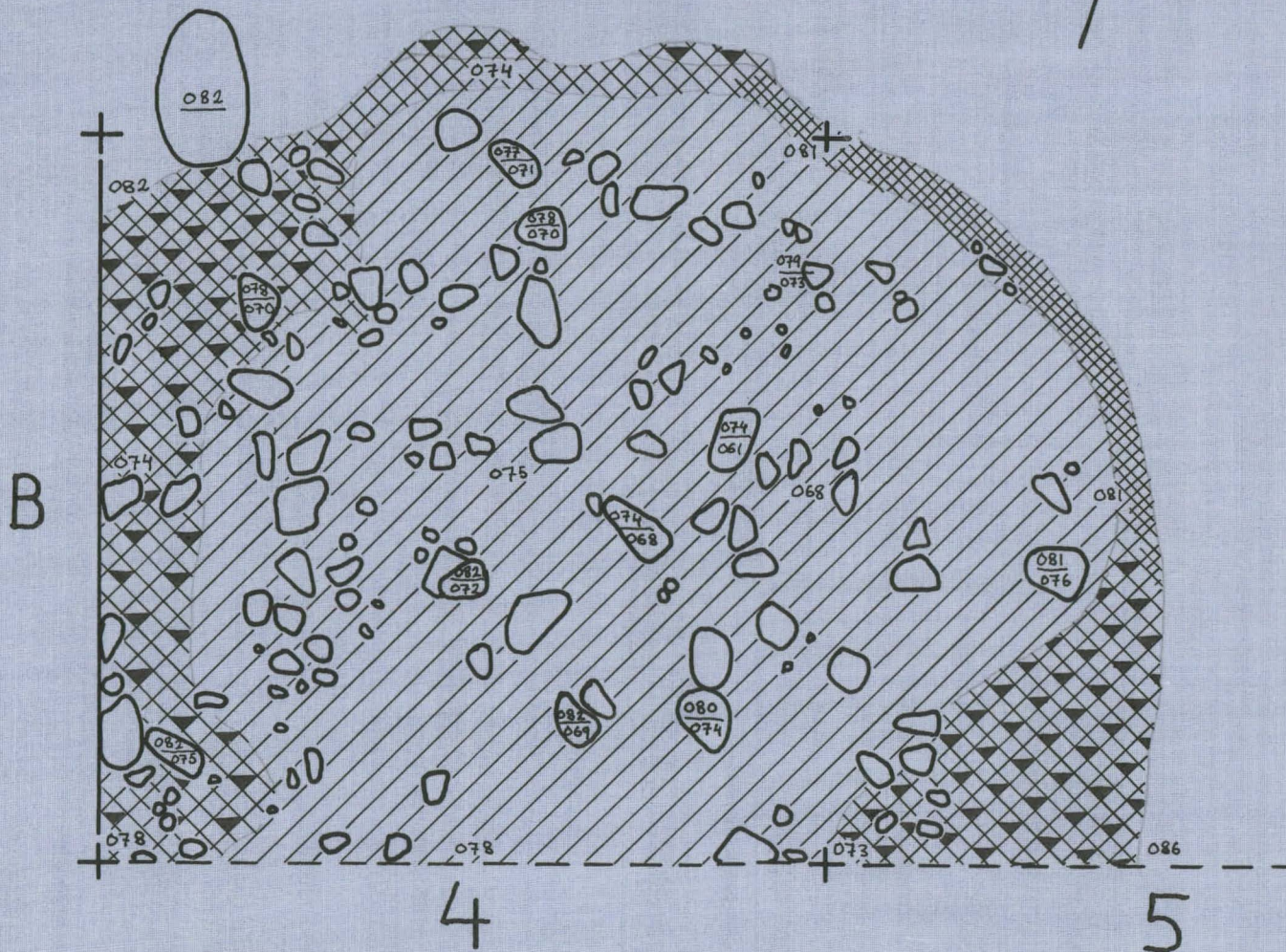
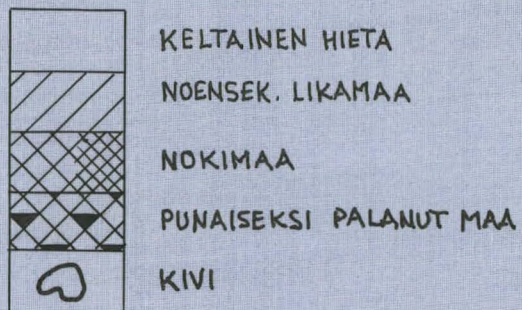
KAIV.ALUE 1

TASO 8

MK 1:20

VAAITUSLUKEMAT CM:JÄ TASON 60M YMP. YLÄP.

38

VAMMALA LIEKOLANKATU 3

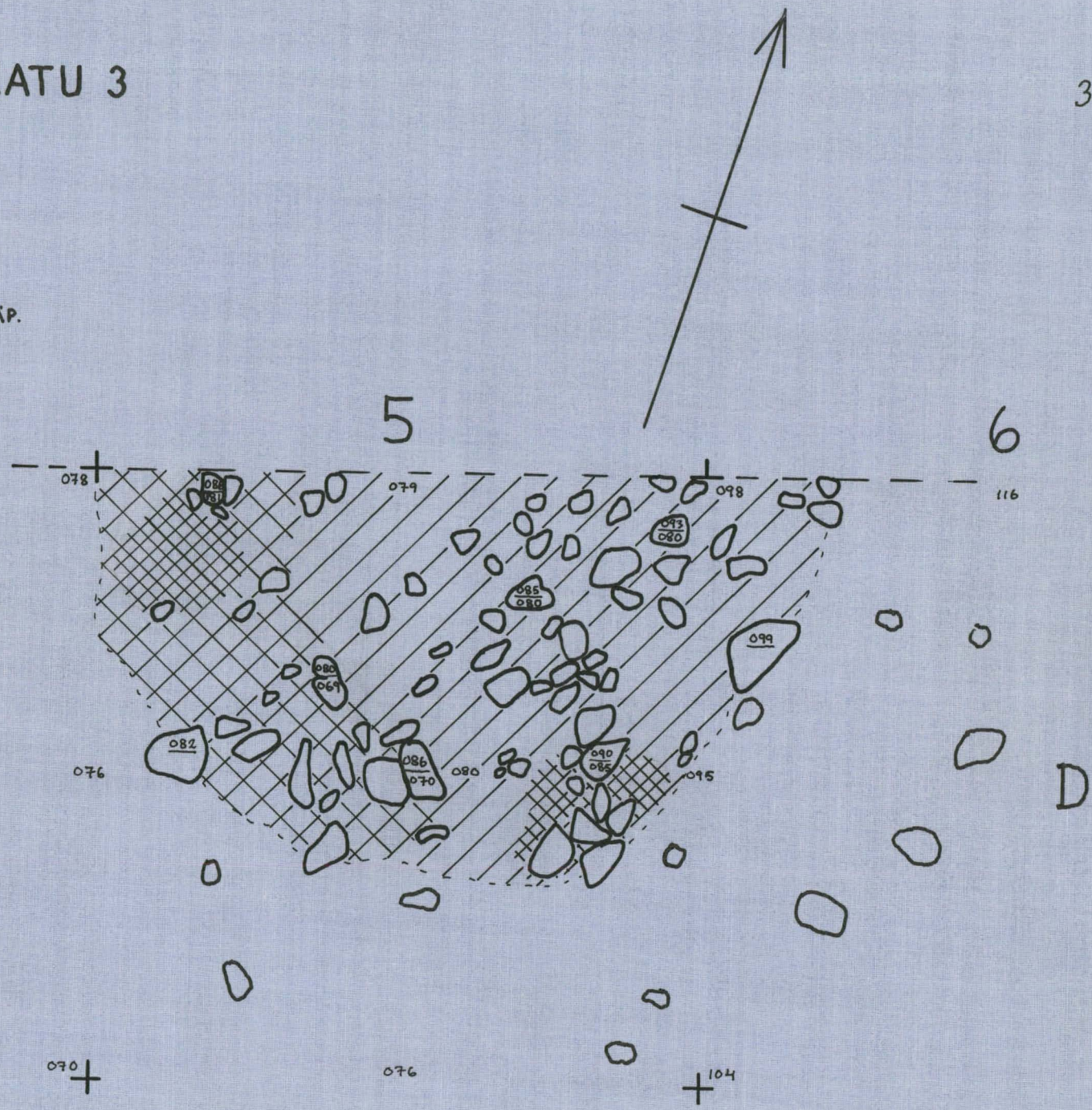
A. KEHUSMAA 1970

KAIV. ALUE 1.

TASO 7

MK 1:20

VAAITUSLUKEMAT CM:JÄ TASON 60M YMP. YLÄP.

VAMMALA LIEKOLANKATU 3

40

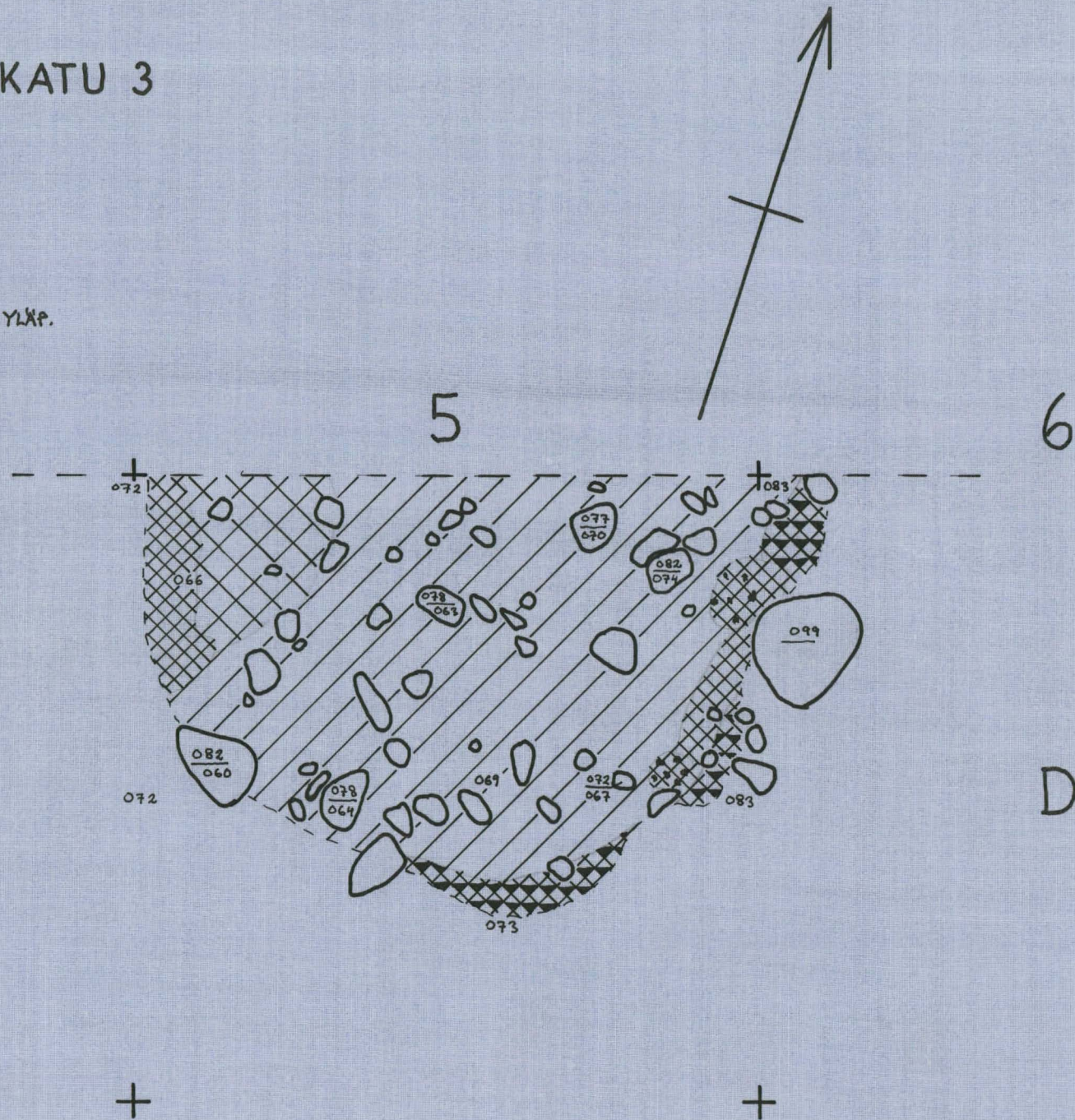
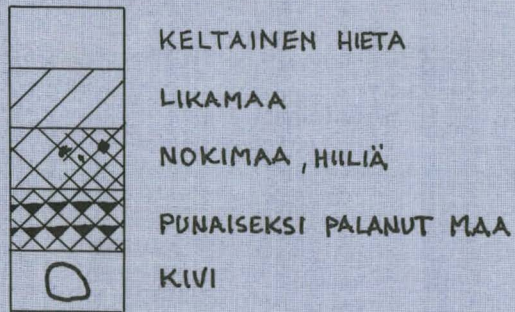
A. KEHUSMAA 1970

KAIV. ALUE 1.

TASO 8

MK 1:20

VAAITUSLUKEMAT CM:JÄ TASON 60M YMP. YLKP.

VAMMALA LIEKOLANKATU 3

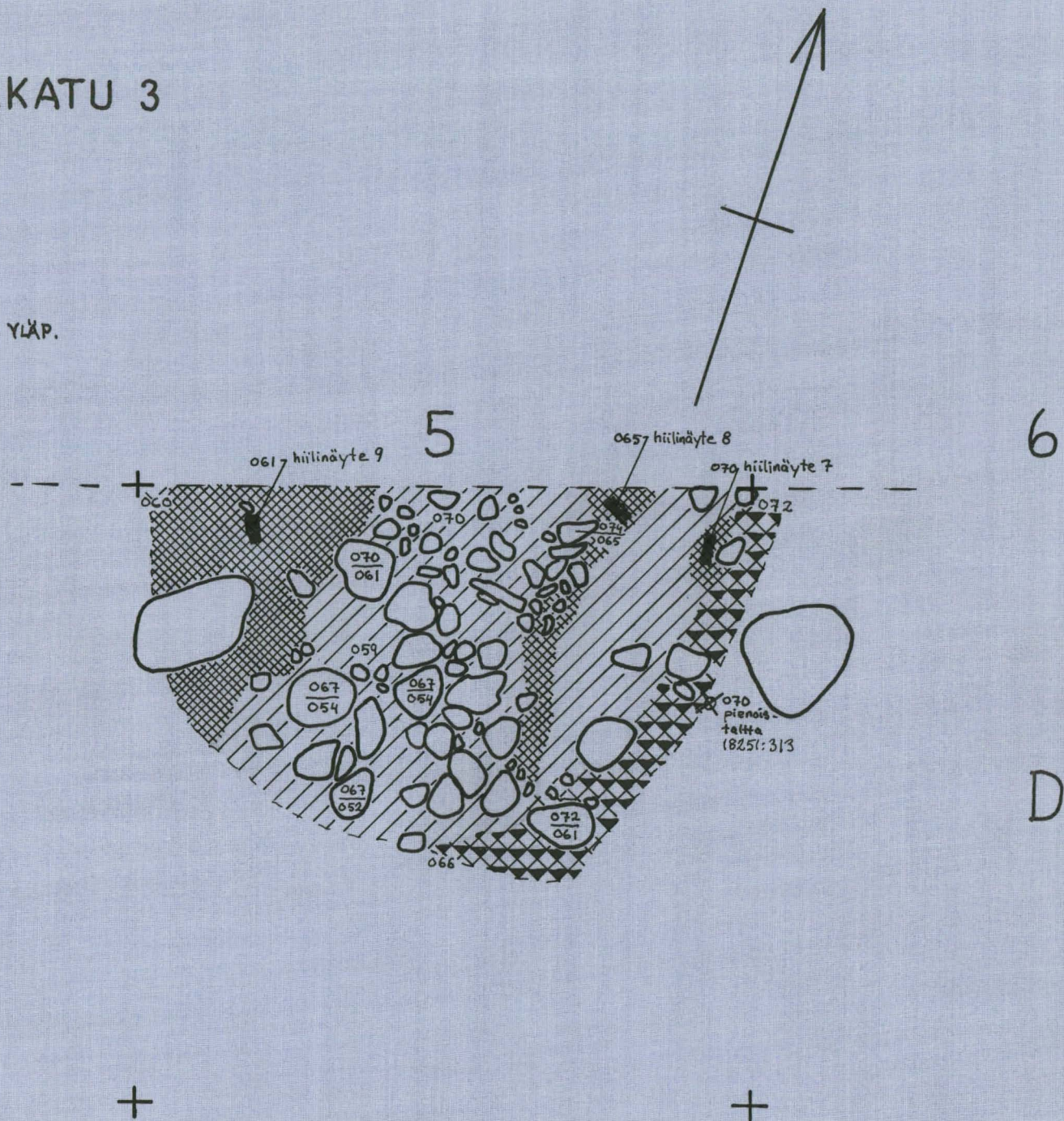
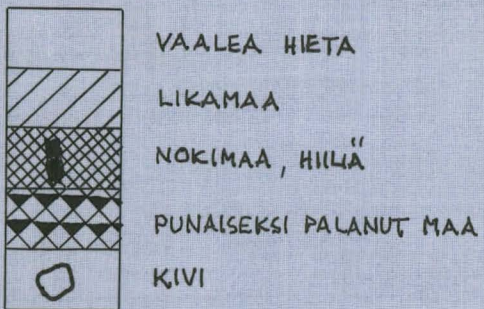
A. KEHUSMAA 1970

KAIV. ALUE 1.

TASO 9

MK 1:20

VAAITUSLUKEMAT CM:JÄ TASON 60M YMP. YLÄP.

VAMMALA LIEKOLANKATU 3

42

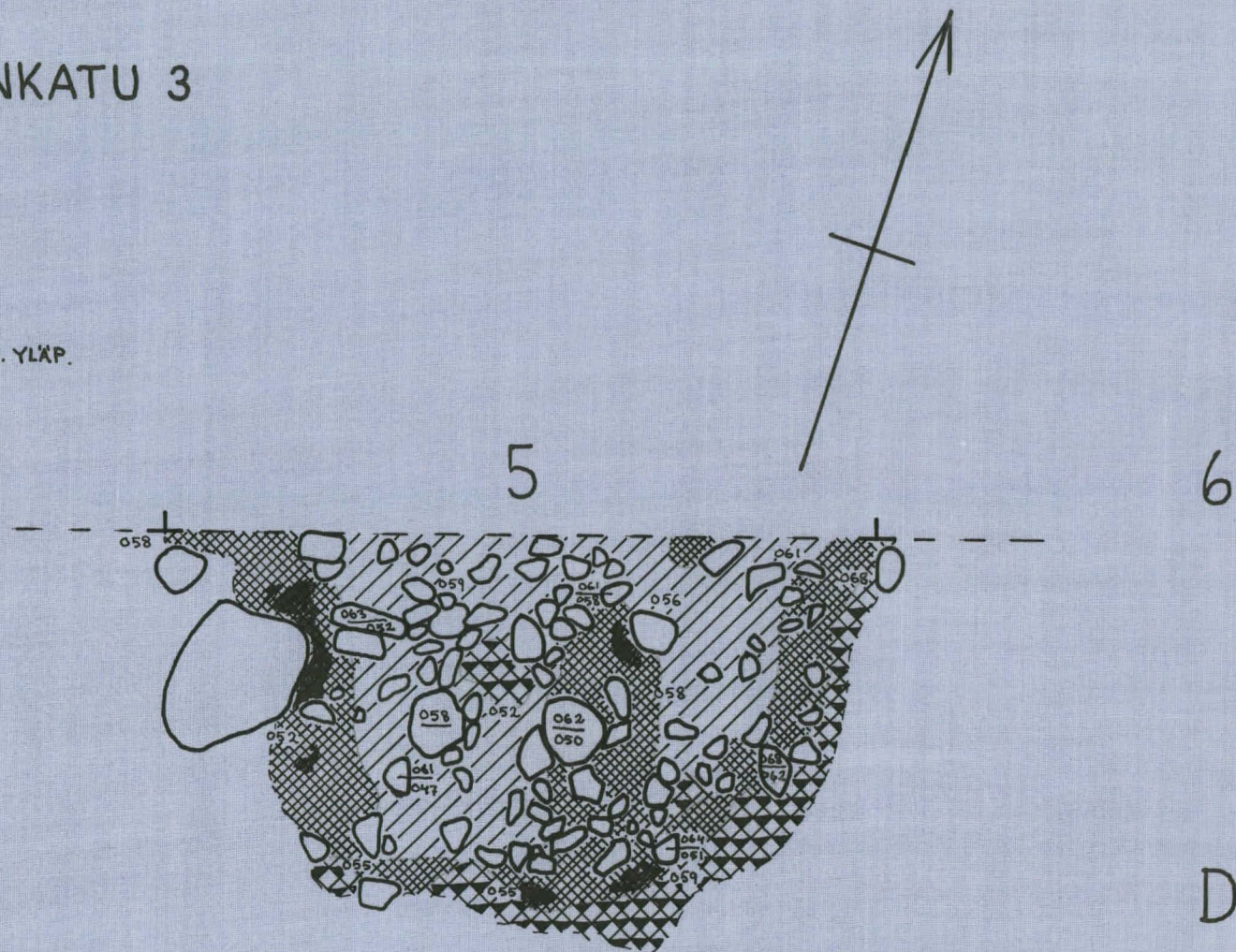
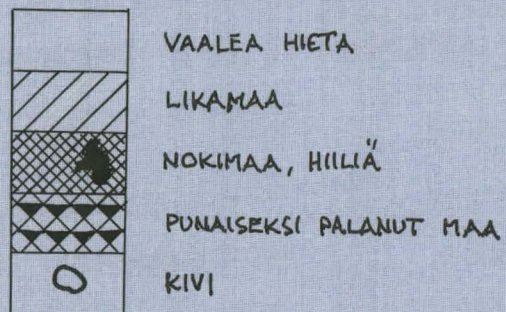
A. KEHUSMAA 1970

KAIV. ALUE 1.

TASO 10

MK 1:20

VAAITUSLUKEMAT CM:JÄ TASON 60M YMP. YLKP.

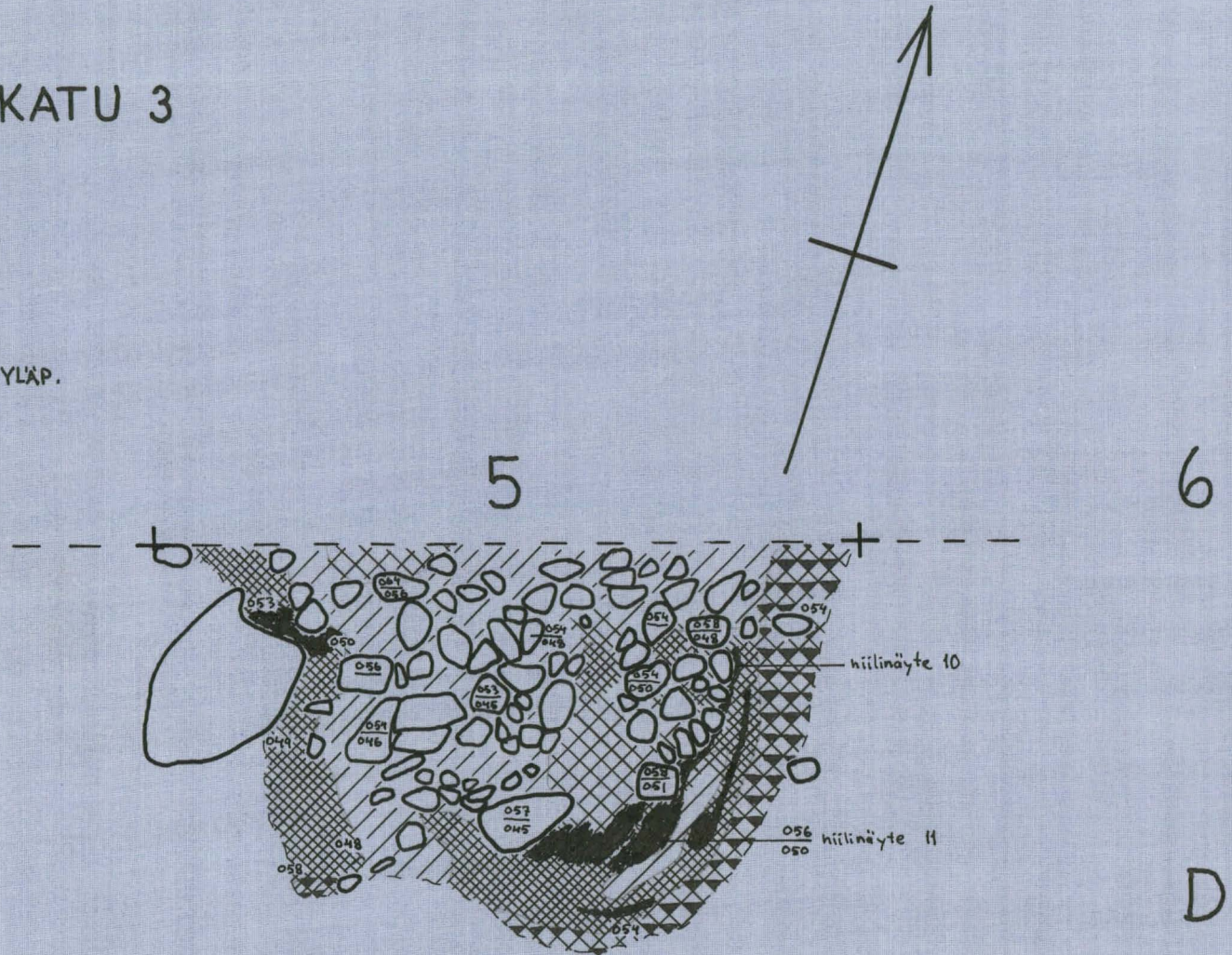
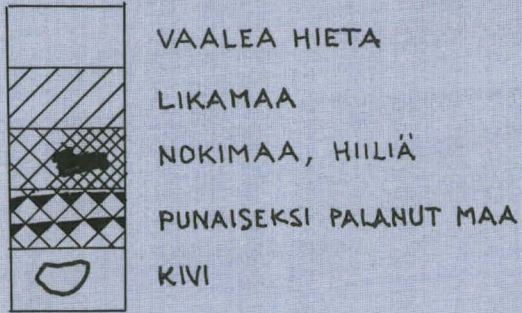

VAMMALA LIEKOLANKATU 3

A.KEHUSMAA 1970

KAIV.ALUE 1.
TASO 11
MK 1:20

VAAITUSLUKEMAT CM:JÄ TASON 60M YMP.YLÄP.

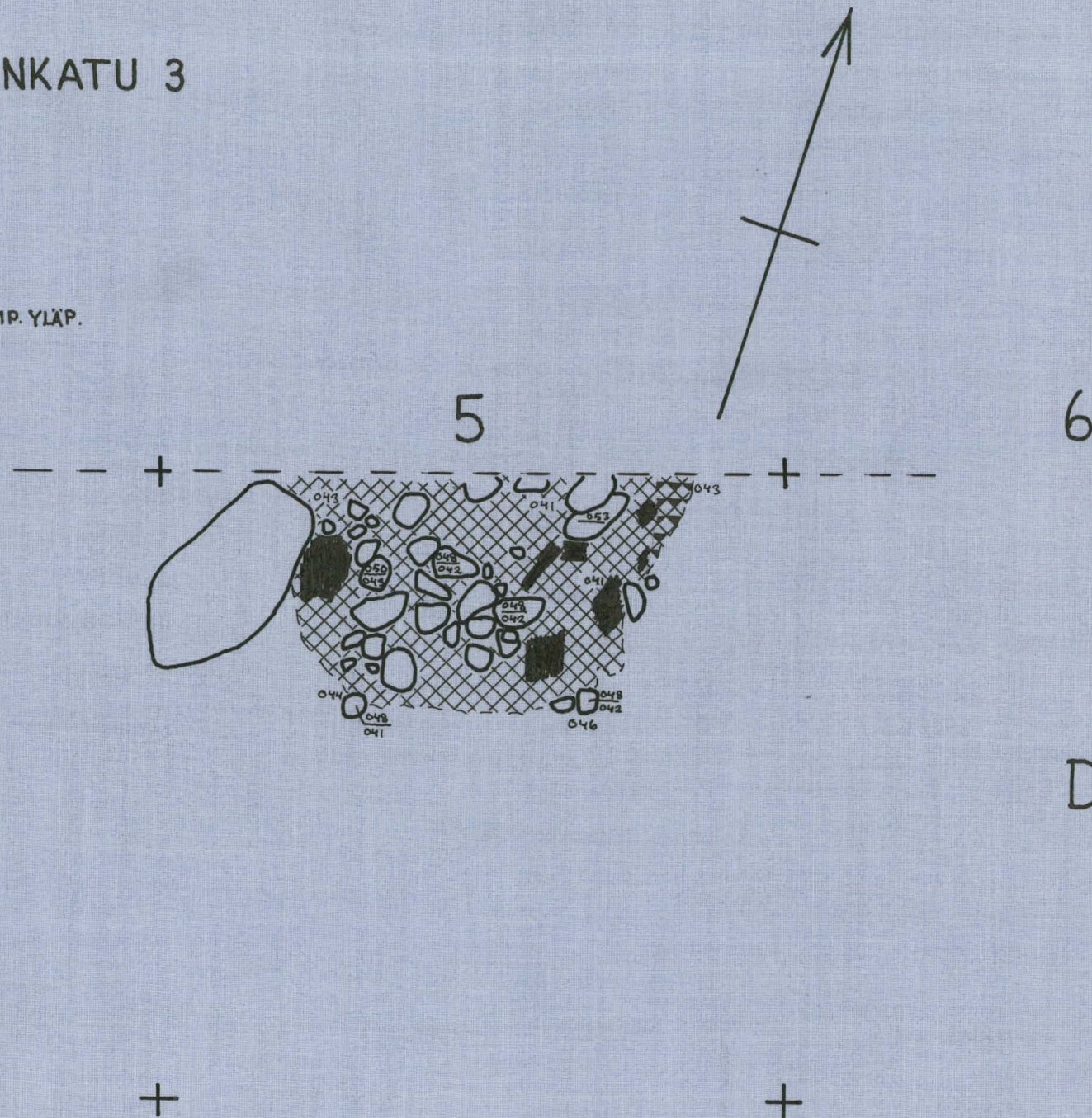
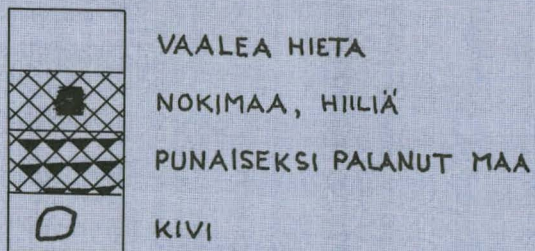

VAMMALA LIEKOLANKATU 3

A. KEHUSMAA 1970

KAIV. ALUE 1.
TASO 12
MK 1:20

VAAITUSLUKEMAT CM:JÄ TASON 60M YMP. YLÄP.

VAMMALA LIEKOLANKATU 3

45

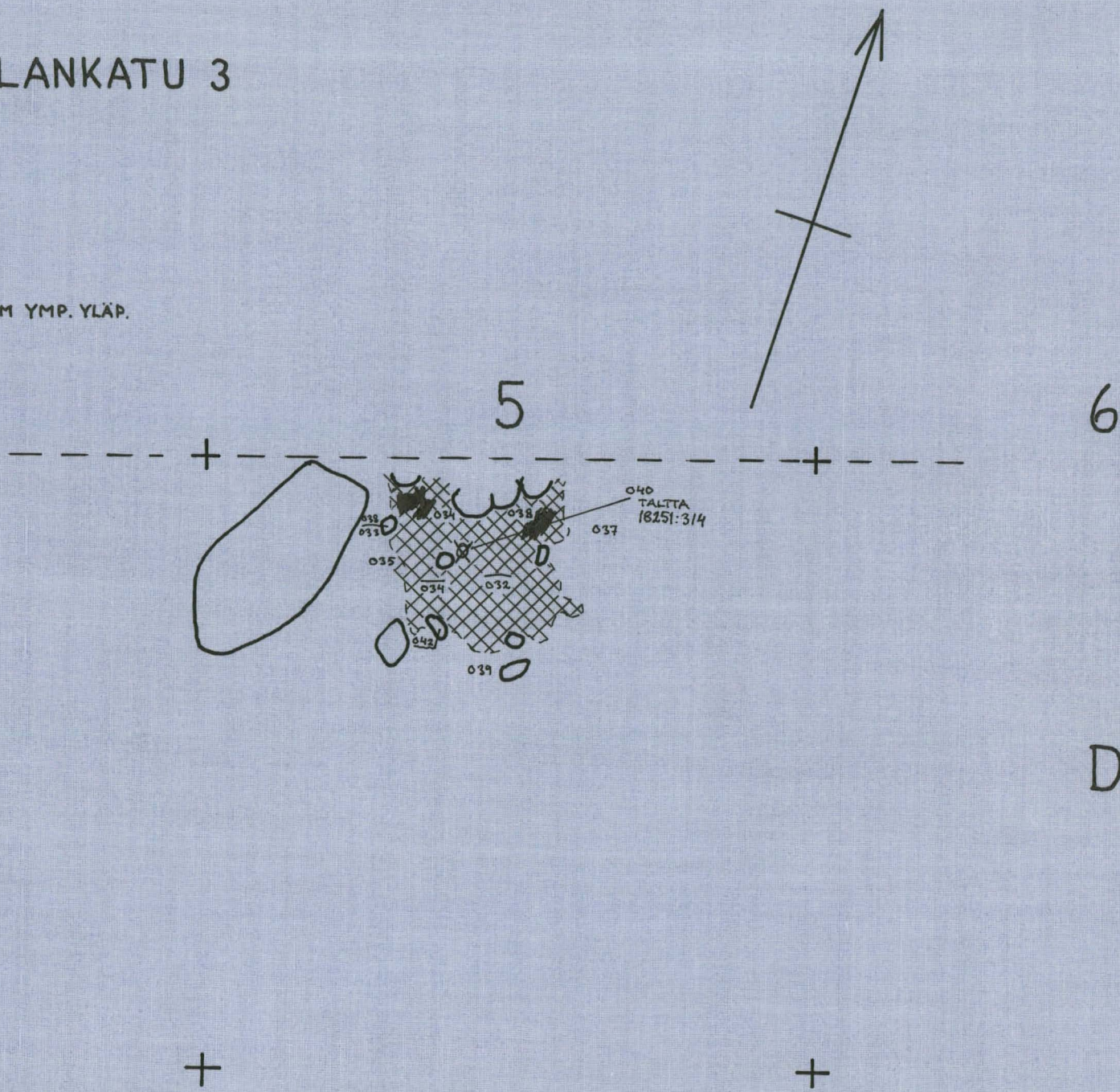
A. KEHUSMAA 1970

KAIV. ALUE 1.

TASO 13

MK 1:20

VAAITUSLUKEMAT CM:JÄ TASON 60M YMP. YLÄP.

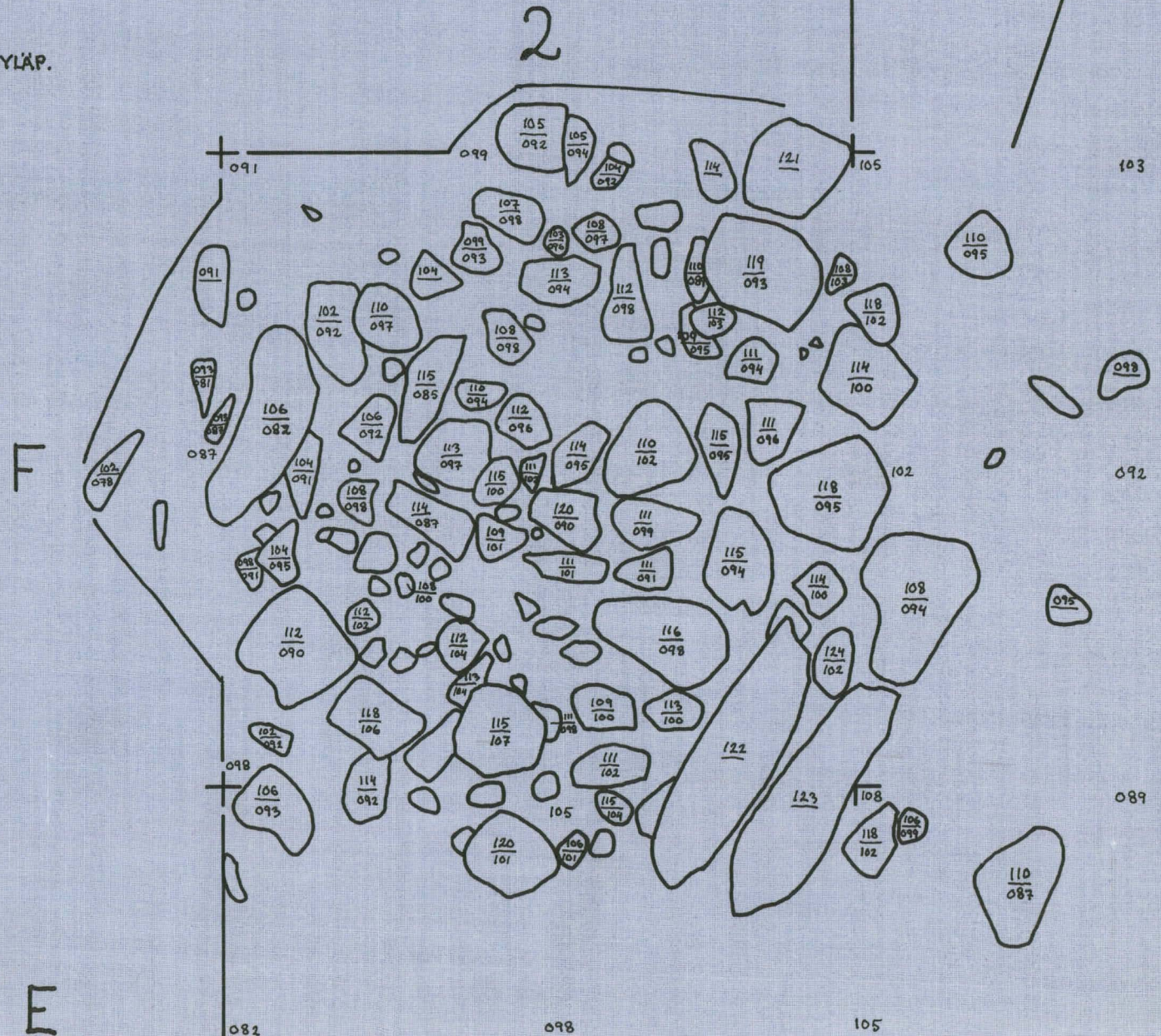

VAMMALA LIEKOLANKATU 3

A.KEHUSMAA 1970

KAIV.ALUE 2, KIVEYS RUUDUSSA F:2
TASO 1
MK 1:20

VAAITUSLUKEMAT CM:JÄ TASON 60M YMP.YLÄP.

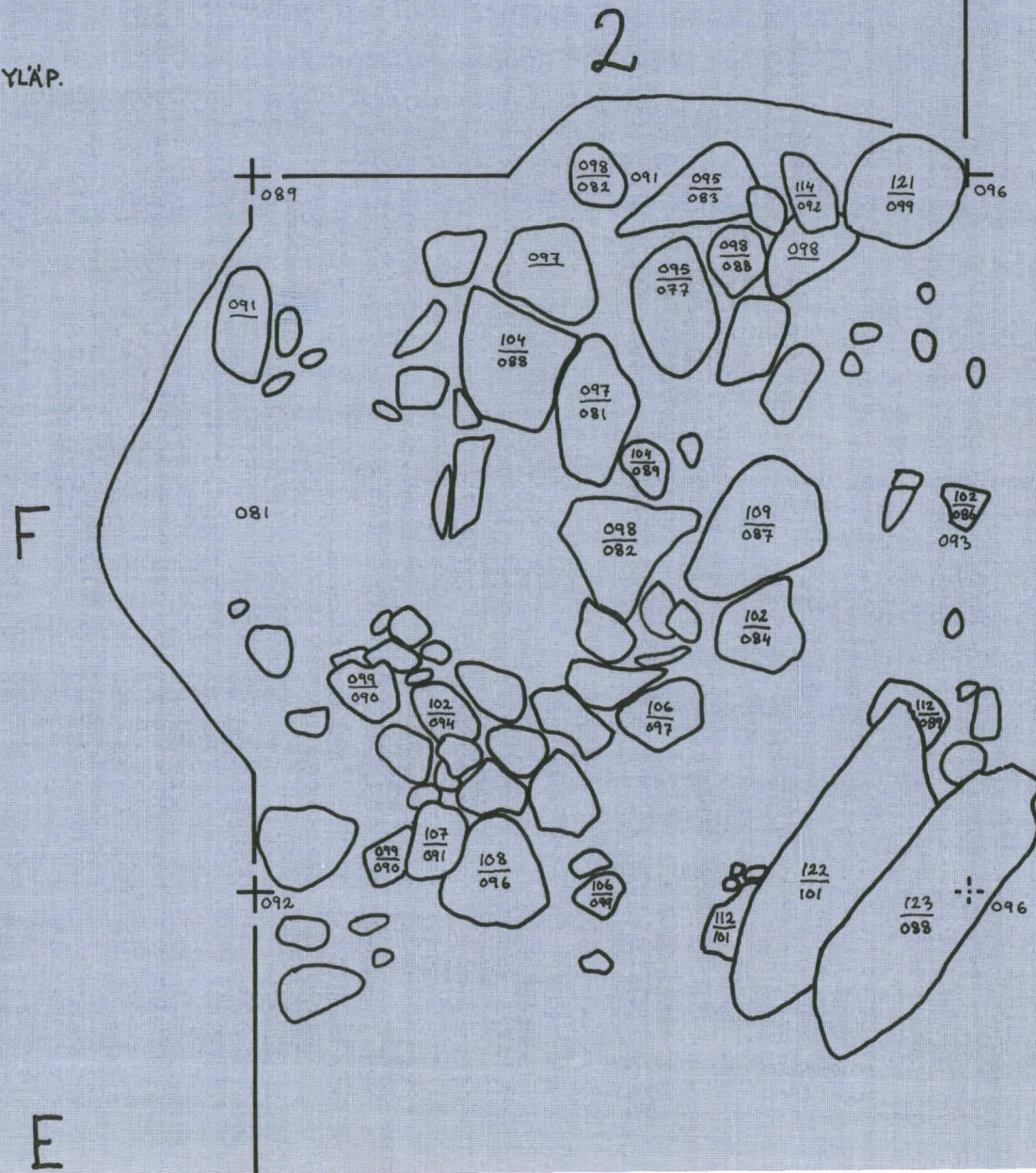
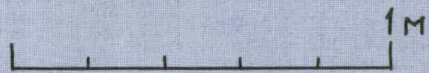

VAMMALA LIEKOLANKATU 3

A. KEHUSMAA 1970

KAIV. ALUE 2, KIVEYS RUUDUSSA F:2
TASO 2
MK 1:20

VAAITUSLUKEMAT CM:JÄ TASON 60M YMP. YLÄP.

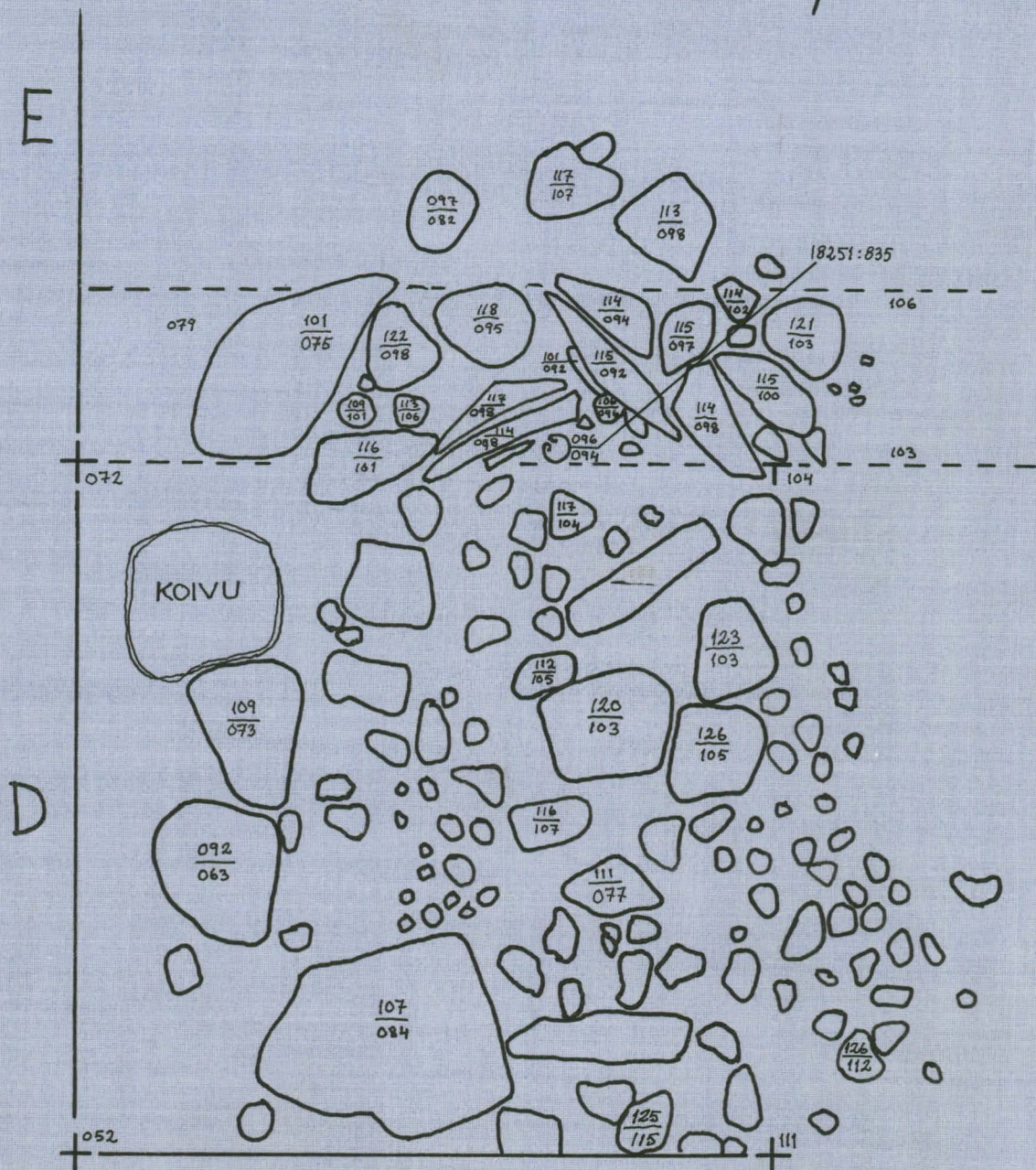
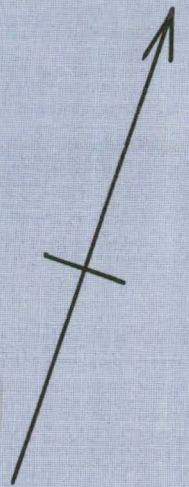
VAMMALA LIEKOLANKATU 3

48

M. SCHAUMAN 1970
A. KEHUSMAA

HAUTAKIVEYS RUUDUISSA D-E:2
KOOSTE TASOISTA 1-3
MK 1:20

VAAITUSLUKEMAT CM:JÄ TASON 60M YMP.YLÄP.

VAMMALA LIEKOLANKATU 3

49

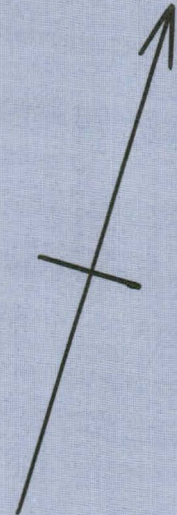
A. KEHUSMAA 1970

KAIV. ALUE 2

TASO 6 JA POHJALUKEMAT

MK 1:20

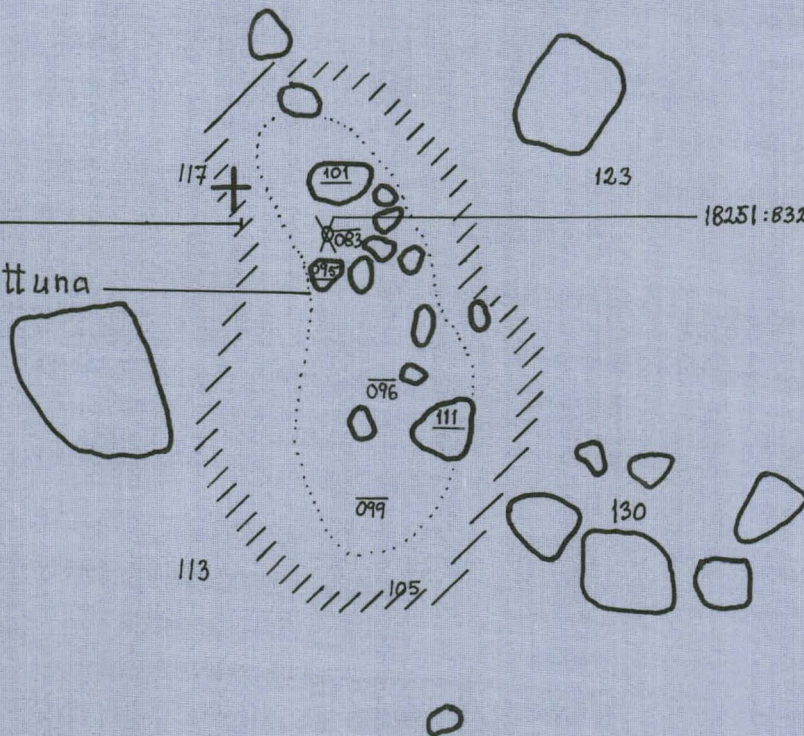
VAAITUSLUKEMAT CM:JÄ TASON 60 M YMP. YLÄP.

F

kulttuurimaalain
ääriiviivat tasossa 6

laikku pohjaan kaivettuna

+

E

+

+

6

7

VAMMALA LIEKOLANKATU 3.

103421

103422

103423

Vammalaa lännestä, Liekovedeltä kuvattuna. Tutkimuskohde kuvatun näkymän keskellä oleva metsikkö.

103424

Tutkimuskohde luoteesta.

103425

Tutkimuskohde luoteesta, lähempää kuvattuna.

VAMMALA LIEKOLANKATU 3

4.

103380

103381

Tutkimusalue ennen kaivausta idästä nähtynä.

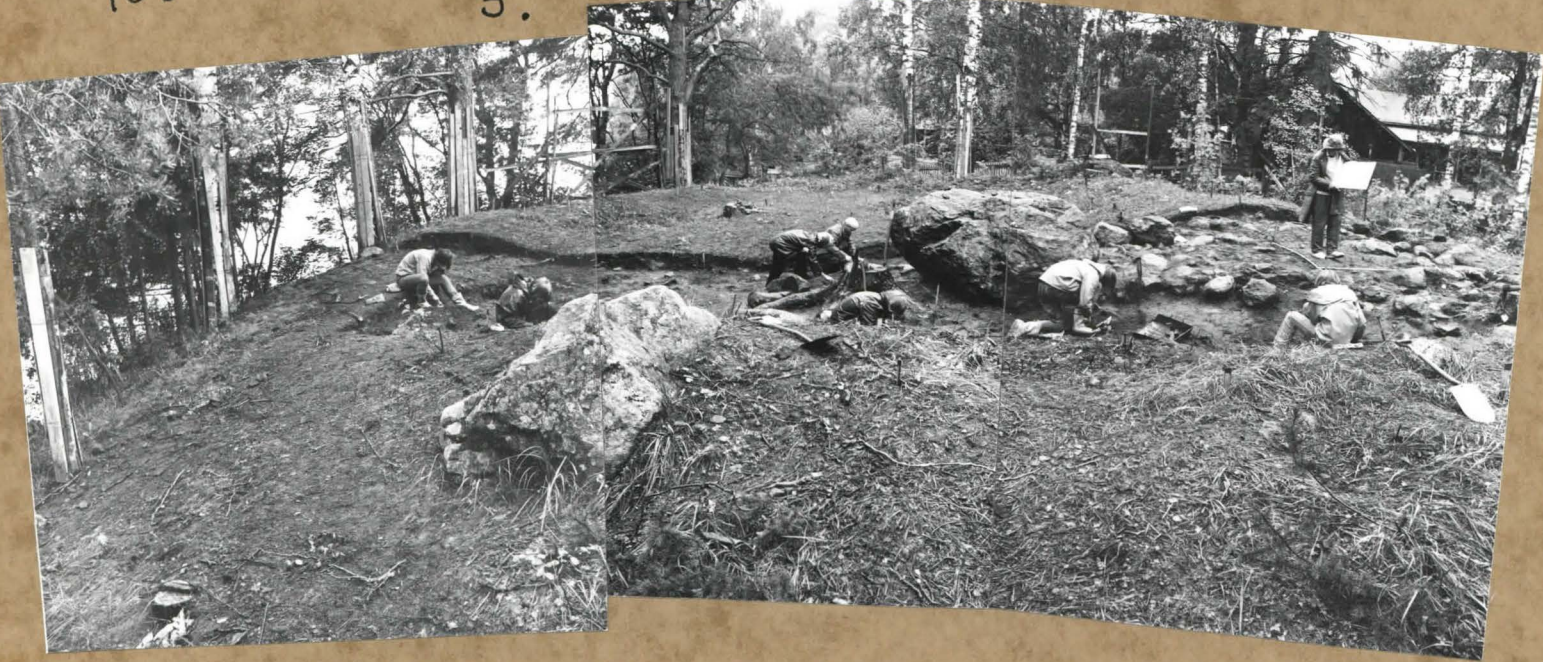
Kaivausalue 1. Kuvattu kaakosta. 14.8.-70.

103398

5.

103399

103400

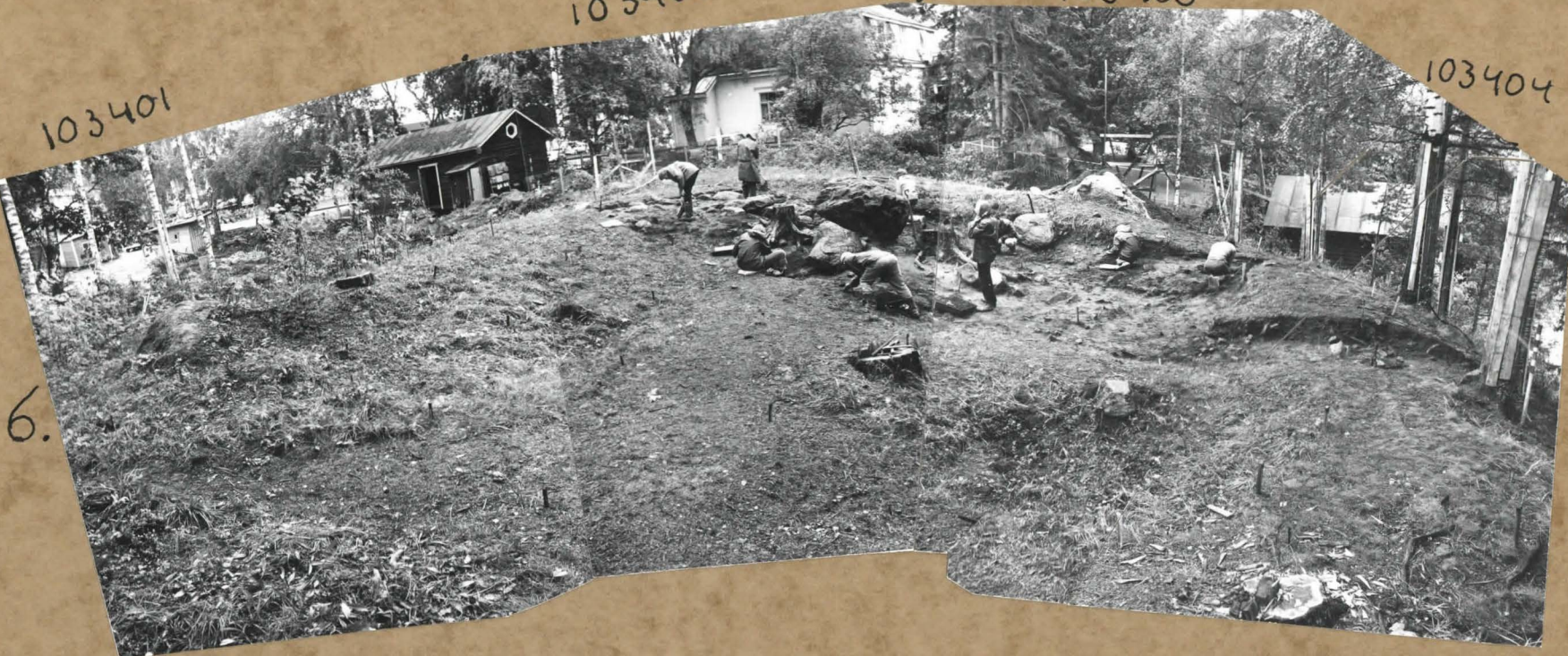
103402

103403

103404

103401

6.

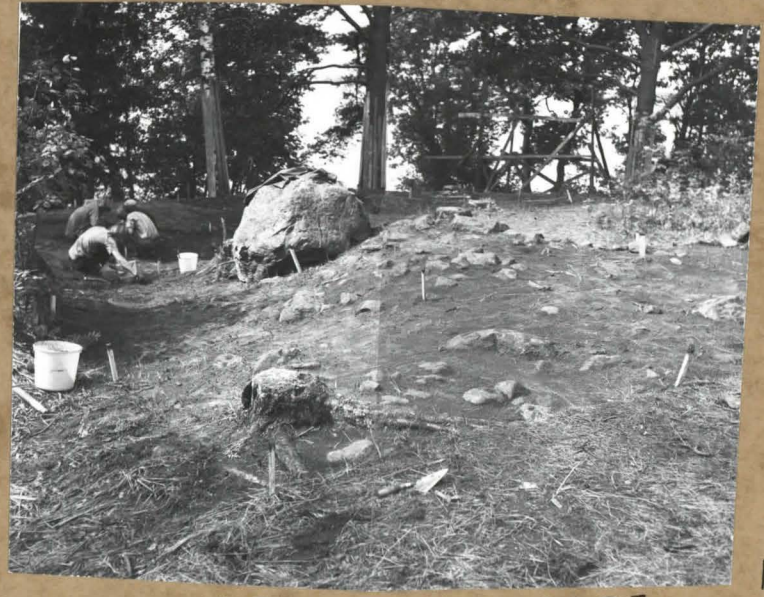

103405

Kaivausalue 1 kai-
vetaan 14.8.-70. Kuvat-
tu luoteesta, tulevan
rakennuksen länsinur-
kan tienoilta.

7. Tutkimusalue kuvattuna idästä, tulevan
rakennuksen itänurkan tienoilta. 26.8.-70.

8. Kaivausalue 1, kaakkoiskulmaa, etu-
alalla tasoa 1. Idästä.

103435

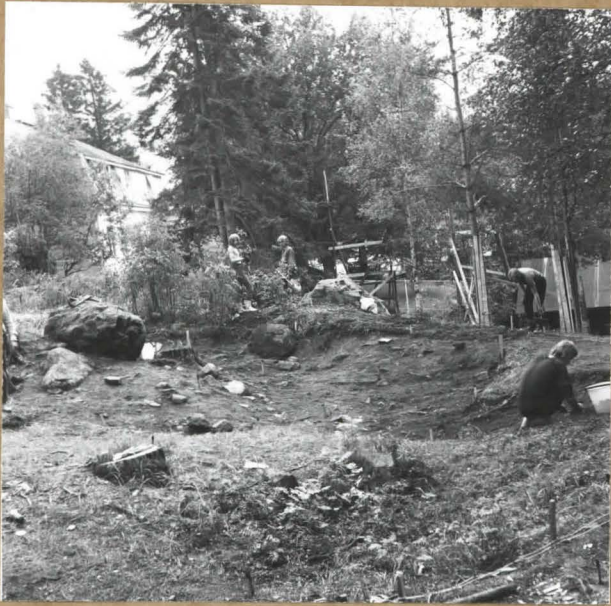
103436

103386

103387

kuvat: A. Kehusmaa ja
M. Schauman 1970

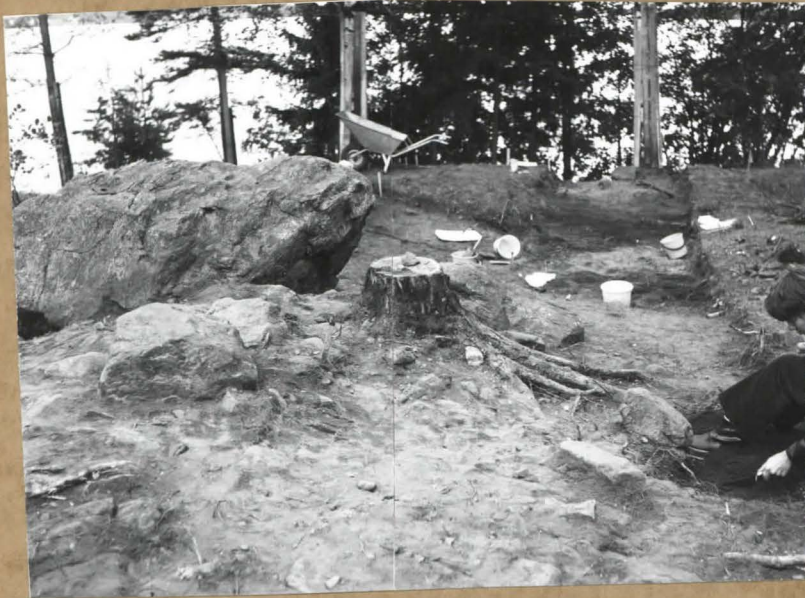

9.

Kaivausalue 1:n keski- ja länsiosaa.
Toista kaivauskerrosta kaivetaan.
Kuva luoteesta.

103393

103394

10.

Etualalla ruudut C-D:7-8.
Ruuturivissä D kaivetaan nel-
jättä kaivauskerrosta. Kuva
idästä.

103384

103385

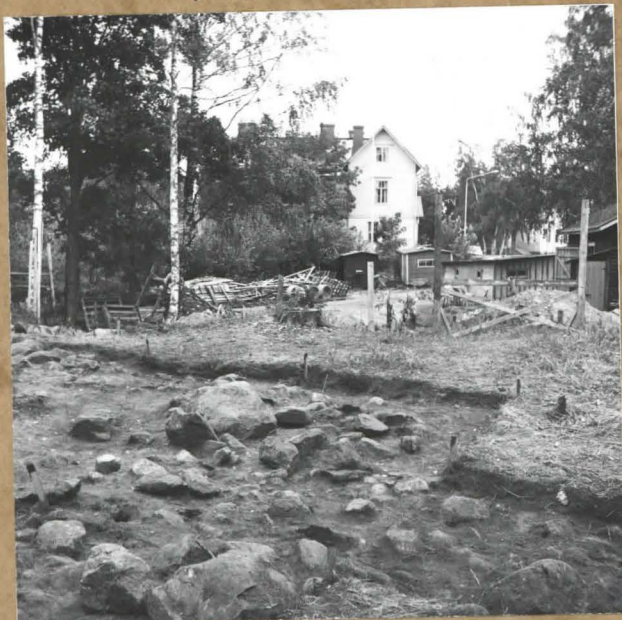

11.

Tasoa 1 ruuduissa C-D:4-5.
Kuva etelästä.

103449

12.

103429

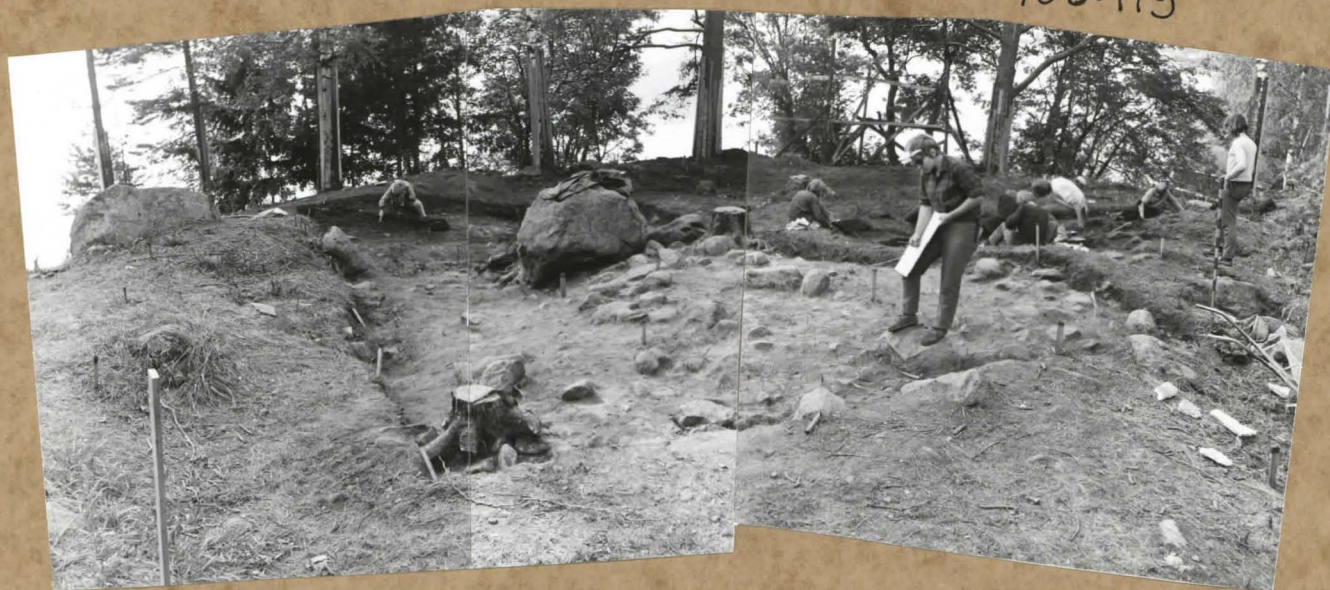

14.

103417

103419

103419

13.

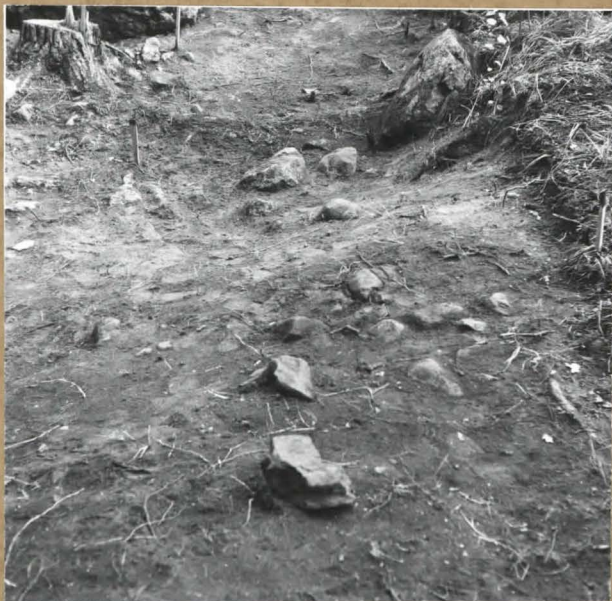
k 12: Kivikkoa kaivausalueen 2 kaakkoiskolkassa sekä samaan kivikkoon kuulunut kumpare, joka sijaitsi kaivausalueiden ulkopuolella, ruutujen A-B: 11-12 tienoilla (kuvan keskellä kannon ympärillä). Kuva lounaasta.

k 13: Kaivausalue 1 tasossa 6. Kaivausalueen vasemmassa laidassa tulisijaa 1. Karttaa piirtämässä Leena Tomanteriä. Kuva idästä.

k 14: Ruutujen A-B:7 tulisijaa 1. Ruutu B:7 (etualalla) tasossa 8, ruutu A:7 tasossa 1. Kuva lännestä.

Ruuturiviä B. taso 2. Etualalla
tulisija 2:n kiviä. Kuva lännes-
tä.

15.

103389

Kaivausalue 1:n eteläseinämän
profiilia ruutujen B:5 ja B:4
kohdalla. Kuva luoteesta.

17.

103430

Tulisija 2 ruudussa B:4 ta-
sossa 8. Kuva koillisesta.

16.

103431

Tulisijan 3 laittaa ruudussa D:3 sekä
vyöhyke noensekaista humusta ruutu-
jen D:3 ja D:4 rajalla tasossa 5.
Kuva pohjoisesta.

18.

103413

Tulisijan 3 laitaa ruudussa D:3 sekä noensekaista humusta ruutujen D:3 ja D:4 rajalla tasossa 5. Kuva idästä.

103 414

Kaivausalue 1:n pohjoisseinämän profiilia ruutujen D:2-3 kohdalla. Etualalla vasemmalla ruudunpuolikas C:3 tasossa 1. Taustalla kaivettava kaivausalue 2:n 3. kaivauskerros. Kuva kaakosta.

103 433

19. 20.

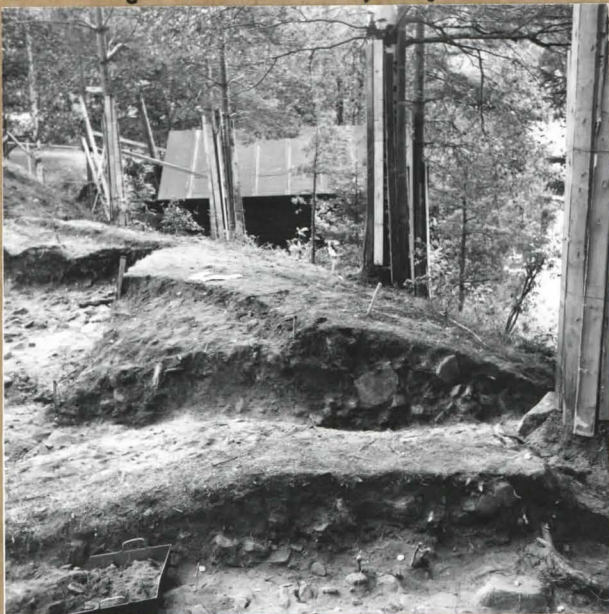

Ruutujen D:2 ja :3 eteläseinämä luoteesta. Oikealla ruudun C:2 tulisijaa 7. Vas. ruutu C:3 ja tulisijaa 3 tasossa 1. Etualalla kaiv. alueiden 1 ja 2 välistä profiilikaistaa.

103 433

Sama alue kuin kuvassa 21, mutta pohjoisesta kuvattuna.

103 438

21. 22.

103 437

103 438

23. 24.

103410

Ruudun D:5 kuoppaliesi tasossa
5. Kuva lounaasta.

103412

Kaivausalue 1 tasossa 5. Tulisija 4 ruudussa D:5. Kuva idästä siirtolohkareen päältä.

103411

Kaivausalue 1 tasossa 5. Keskellä tulisija 4. Taustalla kaivausalue 2, jossa pintaturpeen poisto aloitettu.

103415

Kuva etelästä.

25. 26.

Ruudun D:5 tulisija 4 tasossa 6. Kuva lounaasta.

Ruudun D:5 tulisija 4 tasossa
6. Kuva etelästä.

103416

27.

Ruudun D:5 tulisija 4 tasossa 8.
kuva idästä.

103428

29.

Yksityiskohta ruudun D:5 tuli-
sijan 4 itäreunasta. Taso 6.

103420

28.

Ruudun D:5 tulisija 4 tasossa 10.
Kuva etelästä.

103434

30.

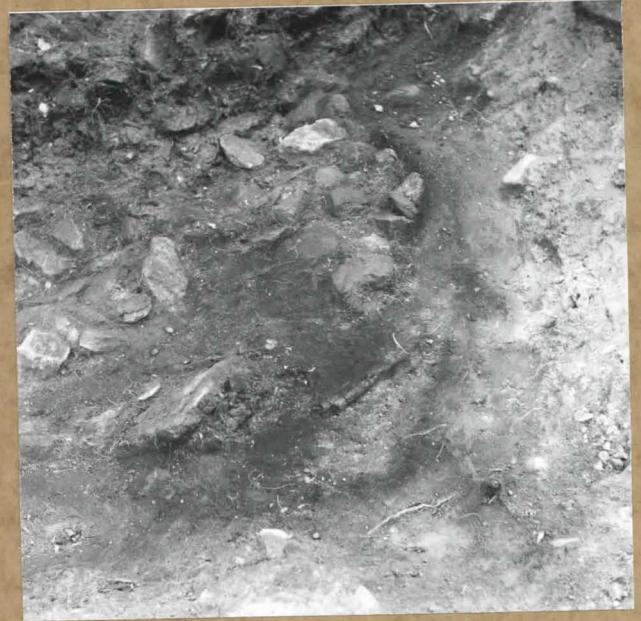
103439

Ruudun D:5 tulisija 4
tasossa 11. Kuva kaakosta.

31.

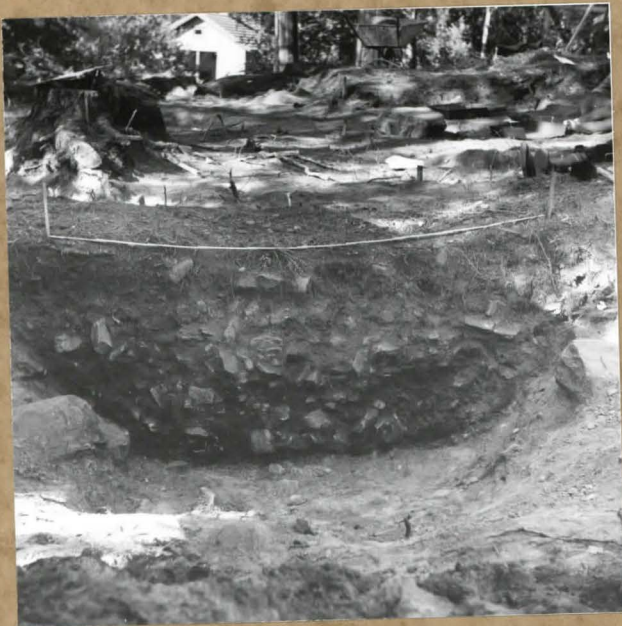
103440

Yksitviskohta ed. kuoppalieden itäreunasta, taso 11.

32.

103443

Ruudun D:5 tulisija 4:n profiili. Kuva etelästä.

33.

103432

Ruutujen D-E:2 kiveyksen 2 ja sen alla olleen tulisija 5:n leikkaus kaivausalueen 1 pohjoisseinämän profiilissa. Kuva etelästä.

34.

103407

Stereopari: painanne ruuduissa
F:3-4. taustalla "vallia". Ku-
vattu idästä, siirtolohkareen päältä.

35.

103408

Stereopari: etualalla kaivausalueita
1. taustalla "vallia" sekä painanne
ruuduissa F:3-4. Kuva kaakosta.

36.

103406

35 oik.

103409

36 oik.

103426

37.

Kiveys 1 ruudussa F:2, taso 1.
Kuva idästä.

103427

38.

Kiveys 1 ruudussa F:2, taso 1.
Kuva pohjoisesta.

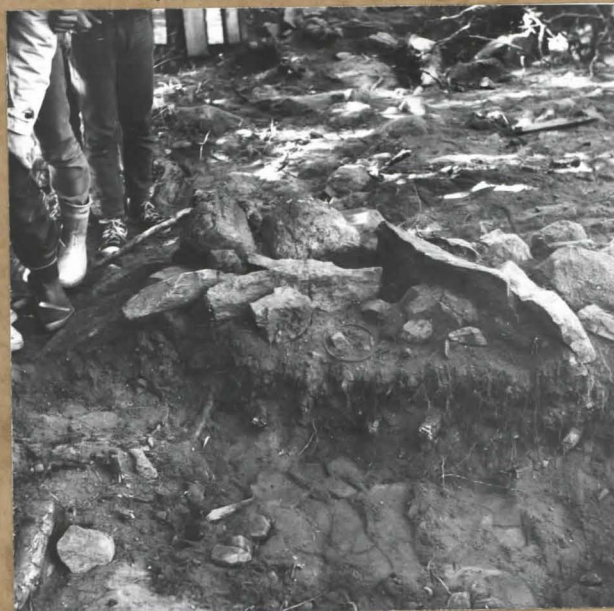
103 444

39.

Ruudun E:2 profiilireunusta pu-
rettaessa paljastunut kaularen-
gas in situ kiveyksenjäännökses-
sä. Kuva lounaasta.

103 445

40.

Sama kiveyksenjäännöksestä
paljastunut kaularengas vä-
hän kauempaa, etelästä ku-
vattuna.

Ruudun E:2 kiveystä 2 kaularenkaineen. Kuva pohjoisesta.

103446

Sama kiveyksestä löytynyt kaularengas: Lähikuva etelästä.

103447

42.

Sama paikka kaularengaan poistamisen ja sen alla olleen maan kaivamisen jälkeen.

103448

43.

Kiveystä ruudussa D:2,
taso 1. Kuva etelästä.

103380

103381

44.

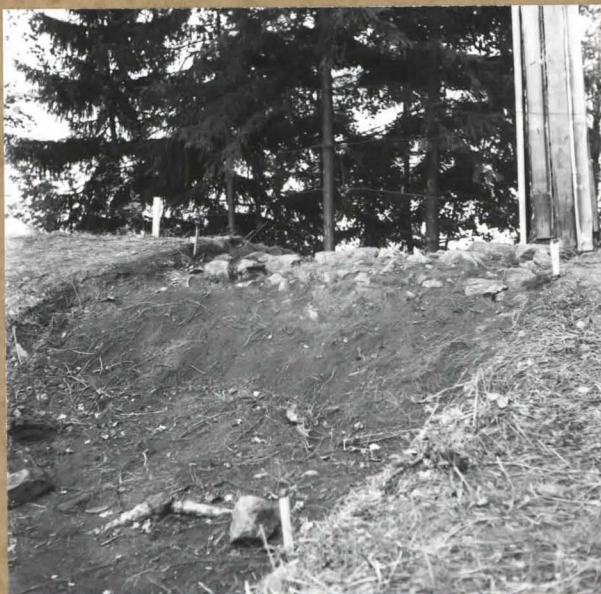
Ruudun D:2 kiveystä, taso 2.
Kuva pohjoisesta.

45.

Etualalla ruutu D:3. takana D:2,
taso 2. Kuva koillisesta.

103391

46.

Kiveyksen 1 pohjakiviä ruudussa
D:2. taso 3. Kuva pohjoisesta.

103 392

47

Ruutuja D:2-3, taso 4.

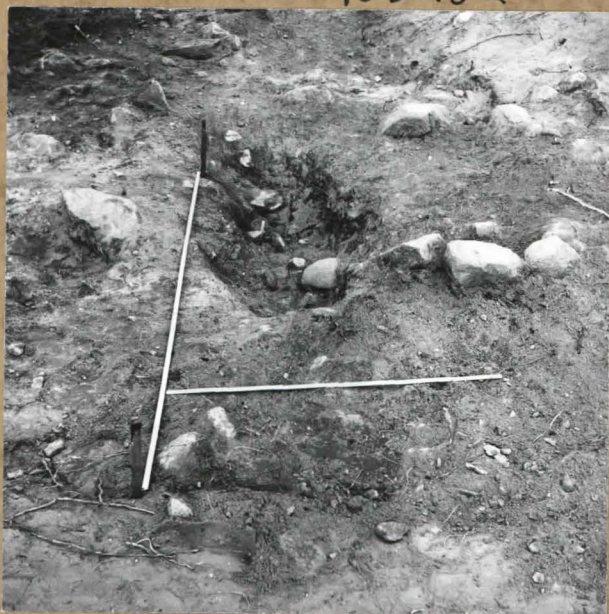
Kuva pohjoisesta.

103395

48

103452

50

Ruutujen E-F:7
kulttuurimaalainku - kivikautinen
hauta - pohjaan kaivettuna. Kuva
etelästä.

Kaivausalue kaivausten lopussa.

Leena Tomanteriä tarkastamassa ruu-
tujen E-F:7 kulttuurimaalainku poh-
jia. Kuva Länsiluoteesta.

103 451

49

103440

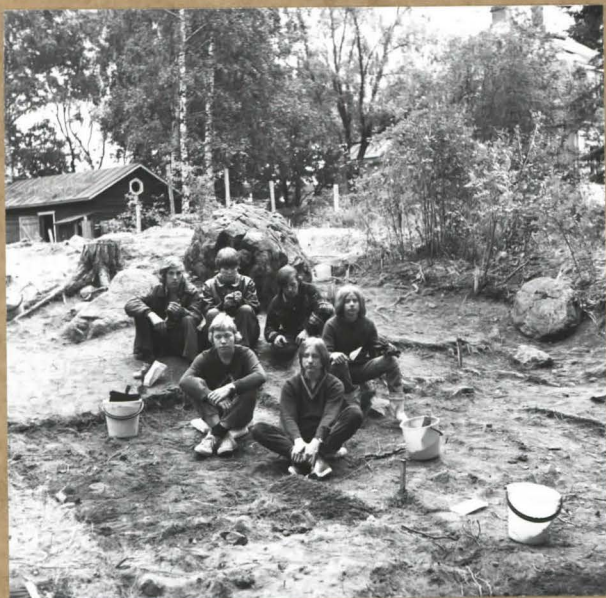
Keramiikkaa in situ 51
ruudussa G:7 . 5. kaivauskerros.

Kuvat: A. Kehusmaa ja M. Schauman

Ryhmäkuva 1. kaivausvaiheen kaivajista. Edessä vas:lta Jouni Järvinen, Paavo Suni ja Pekka Suni. Takana vas:lta tuntematon, Mirja Kanerva, tuntematon.

103396

52

Työkuva. Leena Tomanterä kaivamassa ruudun D:5 kuoppalieden 4 13. kaivauskerrosta. Kuva etelästä.

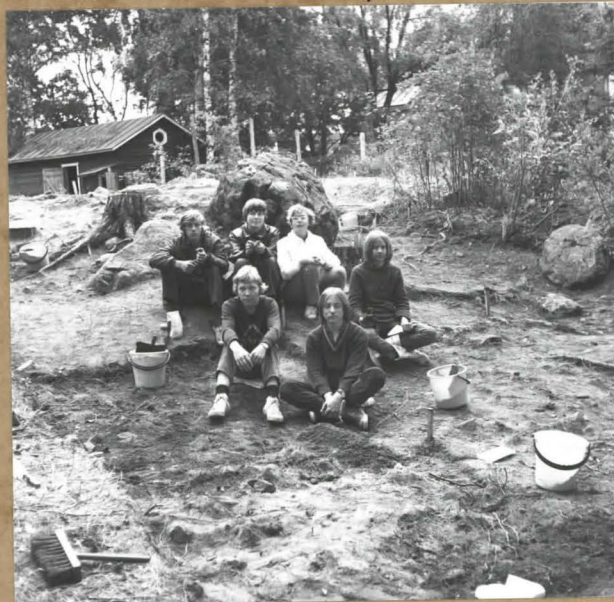
103442

54

Sama kuin kuva 52, mutta takarivissä oikealla Marianne Schauman.

103397

53

Työkuva. Lena Wikström kartoittamassa kaivausalue 2:n ruudussa E:6 tasoa 3. Kuva kaakosta.

103441

55